

Raadhuisplein : 2022/4
Besluitvormende Raadsvergadering : 29 maart 2022

NOTULEN

van het verhandelde in de **Besluitvormende Raadsvergadering d.d. 29 maart 2022**

AANWEZIG:

Voorzitter: dhr. R.T. Metz
Griffier: mevr. M.A.C. van Esterik

De leden:

Dhr. M.J. Adriani (D66)	Mevr. M. Roose-Verdam (CU-SGP)
Dhr. J.A. Baks (BurgerBelangen)	Dhr. T. de Ruijter (GL)
Dhr. J. Boks (LAS)	Mevr. K.L. Scholten (Soest 2002)
Mevr. Y.P. Bonouvrié (GGS)	Dhr. R.J. Sielcken (D66)
Dhr. R.A. Corbeij (VVD)	Dhr. G.H.E.J. Stormbroek (POS)
Dhr. H.T. Diemers (GGS)	Mevr. E.M. Ter Beek-Suijkerbuijk (GL)
Mevr. H.G. Flinterman (D66)	Dhr. P.A. van der Torre (VVD)
Mevr. Y.C.M. Gastelaars (DSN)	Mevr. H.A. Treffers (Soest 2002)
Dhr. B.R. Groothuis (Soest 2002)	Mevr. Van der Vijgh-Dhondt (VVD)
Dhr. K. Gündüz (PvdA)	Mevr. M.M. Walraven-van Dam (CU-SGP)
Dhr. R.P.O. Kramer (CDA)	Mevr. A. Weith-Plomp (GGS)
Dhr. P. Lucas (CDA)	Dhr. A.H.T. Witlox (PvdA)
Dhr. J.R. van 't Net (VVD)	Dhr. T. de Wolf (GGS)
Dhr. C.A. Paul (GGS)	Dhr. R.S.F. van Zutphen (VVD)

De wethouders: mevr. Van Aalst-Veldman, dhr. H.A. Dijkhuizen, mevr. N. Kundić en mevr. A. Treep-van Hoeckel.

AFWEZIG:

VOORZITTER: Goedenavond dames en heren, zou ik om uw aandacht mogen vragen? Welkom op deze raadsvergadering van 30 maart 2022. Wat fantastisch om in een volle zaal te zitten met een volle tribune. Wat hebben we dat met elkaar gemist. Daar gaan we het nog wel over hebben. Een bijzondere vergadering vanavond met een formeel deel en vooral ook een informeel deel. We nemen afscheid van dertien raadsleden en negen fractie-assistenten. Dat is altijd heel wat. Het is een markant moment zo'n einde-vergadering. U wist het misschien nog niet, maar om 24:00 uur is uw mandaat voorbij en dat geldt voor iedereen. We gaan straks het onderzoek doen, ook naar de rechtmatigheid van de verkiezingen en de geloofsbrieven. We gaan uiteraard alles en iedereen toespreken, zoals ik al zei. Dat is mooi, in mijn tekst stond -ik heb het programma het einde van de middag nog helemaal door elkaar moeten gooien. 'Onder het doek staat iets bijzonders', staat in mijn tekst, maar het doek ligt eronder. Het is wat fragiel, want er kan geen doek overheen. Chris Rodenburg en Nadja Willems gaan het straks toelichten, want die hebben een prachtig afscheidscadeau voor u gemaakt en die gaan toelichten wat je daarin kunt zien. U ziet daar een heel mooi boekje staan en dat zijn 50 verschillende bloemen. Die staan symbool voor al de pluriformiteit die u hier inbrengt en u mag er straks, na afloop, allemaal eentje meenemen, want dat bonte, kleurrijke gezelschap wat u met elkaar de afgelopen vier jaar gevormd heeft ziet u daarin gereflecteerd. Ik zal niet kijken welke bloem u meeneemt en u mag er ook niet om vechten. U mag er wel over stemmen, maar dat geheel terzijde. Dat allemaal gezegd hebbend ben ik door de opening van deze vergadering heen, tenzij iemand nog een aanvulling op de agenda heeft? Dat is niet het geval. Dan kom ik bij het hamerstuk besluitenlijst over de Raadhuispleinbijeenkomst van 10 februari. Iemand daarover? Zo niet, aldus besloten. Ik geloof dat mijn hamer nog ontbreekt, maar dat geeft niks want ik hoef niet zoveel te hameren vandaag. Nog twee keer, maar dat kan op deze virtuele manier ook. Dan zijn we bij agendapunt 4a: de beoordeling van de rechtmatigheid verkiezingen, het formele punt. Het is wel een heel belangrijk punt, want het is uw laatste en hele belangrijke daad om de continuïteit van de democratie vast te stellen. Het Centraal Stembureau

stelt de uitslag van de verkiezingen vast, maar de gemeenteraad dient het verloop van de verkiezingen te onderzoeken en daar zijn goedkeuring aan te geven. Dat is een rechtmatig verklaren, zo staat het in de Kieswet, voor de purist, artikel 5 lid 4. Dat gebeurt door de oude raad voor de eerste samenkomst van de nieuwe raad en dat is morgen. Uit uw raad is een commissie ingesteld met betrekking tot het onderzoek, ook van de geloofsbrieven en de rechtmatigheid en dat advies wordt aan de raad voorgelegd bij monde van de voorzitter van de commissie, meneer Diemers. Meneer Diemers, mag ik u uitnodigen? Zoals u weet hebben wij afgesproken dat we alleen nog maar spreken vanaf het spreekgestoelte, dus mag ik u daartoe uitnodigen?

DE HEER DIEMERS (GGS): Goedenavond. In gevolgen artikel v4 van de Kieswet wordt van de gemeenteraad een oordeel gevraagd over de rechtmatigheid van de verkiezingen. In dit kader hebben wij kennis genomen van het proces verbaal van het Centraal Stembureau en ook de processen-verbaal van de stembureaus ingezien. Naar aanleiding hiervan adviseren wij u om vast te stellen dat de gemeenteraadsverkiezingen van 14, 15 en 16 maart rechtmatig zijn verlopen.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Diemers. Dat zou ik u kunnen bekrachtigen als u daar zin in heeft. Wellicht is er een reden om dat niet te doen. Zo niet, dan met handslag, in plaats van met hamerslag, is deze bekrachtigd. Blijft u rustig staan. U mag nog iets zeggen over de geloofsbrieven want die heeft u ook onderzocht. Meneer Diemers, u heeft opnieuw het woord.

DE HEER DIEMERS (GGS): De commissie uit de raad van de gemeente Soest, in wier handen werd gesteld de geloofsbrieven en verder bij de Kieswet gevorderde stukken ingezonden door: E.F. van Aalst-Veldman, J.A. Baks, R. Christiaans, R.A. Corbeij, H.E. Dijkhuizen, D.Q.J. Exalto, H.G. Flinterman, B.R. Groothuis, K. Gündüz, I. van der Linden, P. Lucas, J.R. van 't Net, J.A. Paauw, T. de Ruijter, K.L. Scholten, T.N. Schotman, M.A. Sterenberg, G.H.E.J. Stormbroek, E.M. ter Beek-Suijkerbuijk, A. Treep-van Hoeckel, J.J. Vrakking, M.M. Walraven-van Dam, V.H.A. van der Wardt, A. Weith-Plomp, B.M. Wegman, E. Weldink, H.C.P. Welschen, A.H.T. Witlox en T. de Wolf op 21 en 25 maart 2022 benoemd tot leden van de raad van de gemeente Soest, rapporteert aan de raad van de gemeente Soest, dat zij bovengenoemde bescheiden heeft onderzocht en in orde bevonden. Gebleken is dat de benoemden aan alle in de Gemeentewet gestelde eisen voldoen. De commissie adviseert hun toelating als lid van de raad van de gemeente Soest. Soest, 29 maart 2022, de commissie vernoemd: Henk Diemers, Peter Lucas en Heather Treffers.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Diemers. Als daar geen bezwaren zijn, dan hebben we hiermee het besluit bekrachtigd. Dank u wel, meneer Diemers. Wat een mooi laatste optreden. Sommige vierten het eerste, maar ik kom straks nog op u terug. Dames en heren, ik had het al heel kort over het kunstwerk wat er staat en dat is heel bijzonder. Dat is zo bijzonder dat niet ik de toelichting ga verzorgen, maar dat we dat aan meneer Rodenburg hebben gevraagd, die samen met Nadja Willems gaat toelichten wat zij voor u gemaakt hebben. We laten hem de hele avond staan. Dat is misschien een beetje sneu voor u, maar het is heel fragiel. Na afloop van de vergadering ga ik het aan een ieder van u uitreiken. De rest gaat zo toegelicht worden, maar dat u denkt van: oké. We laten hem even staan en u mag er straks allemaal eentje mee naar huis nemen, dus bent u gerust. Laat hem ook niet staan, want het is uniek wat hier staat. Mag ik meneer Rodenburg uitnodigen naar de microfoon te komen om toe te lichten wat hij samen met Nadja Willems heeft gemaakt?

DE HEER RODENBURG: Goedenavond allemaal. Ik heb een aantal keren in de raadzaal gezeten, maar dan op de publieke tribune en ik ben nog nooit gevraagd om de raad toe te spreken, dus ik wil even mijn momentje nemen, als u het goed vindt? U bent hier vanavond om afscheid te nemen van de afgelopen raadsperiode en u heeft daar met noeste arbeid, vele uren en een enorme inzet voor de gemeenschap gewerkt en daar hoort natuurlijk een cadeau bij. Daarvoor zijn wij, Nadja Willems – zij zit daar – en ik, Chris Rodenburg, gevraagd om een voorstel te doen. We zijn, kun je zeggen, vertegenwoordigers van het metselaarsgilde voor Soest en de samenleving, want zoals in menig verkiezingsprogramma staat zijn kunst en cultuur het cement van de samenleving. Deze keer hebben Rob Metz en Marcella van Esterik – als u klachten heeft over het cadeau weet u bij wie u moet zijn – ons gevraagd iets te bedenken met de afgelopen bijzondere periode in het achterhoofd. Dat zouden we dan samen moeten doen. We hebben beiden totaal andere vaardigheden, dus dat was wel even een dingetje, maar u begrijpt het spel: standpunten uitwisselen, eindeloos vergaderen, hier wat geven en daar wat nemen en uiteindelijk toch, met het gemeenschappelijk belang voor ogen, een coalitie vormen. Het motto van ons coalitieakkoord was 'thuis' of 'het huis'. Het resultaat daarvan ziet u hier. De afgelopen raadsperiode is een unieke periode geweest doordat de raad veel digitaal vergaderde, ieder vanuit haar of zijn eigen huis en daardoor heeft het huis, of beter thuis, een andere rol in het dagelijks leven gekregen. Dat is verbeeld in de individuele kwetsbare huisjes met onvolkomenheden, maar het is wel thuis. Ik zei net dat ik een metselaar was, maar dat was natuurlijk figuurlijk, dat begrijpt u. Ik zit eigenlijk

meer in het hout en metaal en op dit moment zijn dat hele schaarse en dure materialen, dus u begrijpt, het mocht wat kosten. De huisjes zijn gemaakt van pallets vanuit de hele wereld en ik heb ze lokaal, in Soest, verzameld. Die haal ik uit elkaar en maak met de spijkertjes en het hout nieuwe vormen. Dat is helemaal circulair volgens de huidige trends. Na tientallen blokjes zagen en ruim 900 spijkertjes lassen had ik het wel een beetje gehad en vond ik het de beurt aan Nadja. Zij heeft de digitale laag van het kunstwerk vormgegeven. U ziet hier de huisjes als een gemeenschap staan, maar straks verdwijnt deze gemeenschap als u ieder een huisje meekrijgt. Die huisjes zijn wel met elkaar verbonden door een QR-code, vormgegeven als een muntje van de supermarktkarretjes. Dus u kunt ze altijd nog gebruiken als u denkt: nou, dat oude spul gooi ik weg, maar dan heb je in ieder geval nog een mooi muntje over. Met de QR-codes kunt u, via de telefoon, een aantal interviews zien met enkele van uw leden en een filmpje dat Nadja heeft gemaakt van de huisjes. Voor het filmpje werd elk huisje neergezet, gefotografeerd, weer een nieuw huisje neergezet, gefotografeerd, weer een nieuw huisje neergezet en gefotografeerd. Afijn, u begrijpt het, we hebben geen probleem met veel werk, net als u eigenlijk. Er bestaat soms de indruk dat kunstenaars bijzonder lui zijn, maar wij zijn eigenlijk, net als u, bijzondere lui. Dank u wel.

VOORZITTER: Dank je wel, Chris en Nadja. We gaan nu kijken. Ik moest van de techniek een paar minuten volpraten, begrijp ik, maar je mag hem starten:

(tekst van de filmpjes)

VOORZITTER: Dames en heren van de gemeenteraad van de gemeente Soest op deze vergadering van vanavond op 29 april 2021. Wij hebben bericht van verhindering van de heer Van der Torre. Verder geen berichten ontvangen. Dan ga ik naar agendapunt 1 en dat is de vaststelling van de agenda. Ik moet de begin-presentielijst eerst doen. Daar heeft u natuurlijk helemaal gelijk in. Ik kan niet vergaderen zonder de griffier naast mij. Ik ga de begin-presentielijst voorlezen, want dan weten wij wie er al wel en wie er nog niet aanwezig zijn. Wilt u alstublieft luid en duidelijk aangeven of u er bent, want ik kan nu alleen maar de vier tegeltjes zien en het scherm is niet volledig. Meneer Paauw. Present. Mevrouw Bonouvrié. Present. Meneer Diemers. Aanwezig. Meneer Paul. Aanwezig. Mevrouw Weith. Aanwezig. Meneer De Wolf. Aanwezig. Meneer De Wilde. Aanwezig. Meneer Corbeij. Aanwezig. Meneer Heidinga. Luid en duidelijk aanwezig. Meneer Van de Torre was afwezig, dat had ik gemeld. Dan de heer van Zutphen. Aanwezig. Mevrouw Scholten. Aanwezig. De heer Groothuis. Aanwezig. Mevrouw Treffers. Aanwezig. Meneer Sielcken. Aanwezig. Meneer Adriani. Aanwezig. Mevrouw Flinterman. Aanwezig. Meneer De Ruijter. Aanwezig. Mevrouw Ter Beek-Suijkerbuijk. Aanwezig. Meneer Lucas. Aanwezig. Meneer Kramer. Aanwezig. Mevrouw Walraven. Aanwezig. Mevrouw Roose-Verdam. Aanwezig. Meneer Witlox. Aanwezig. Meneer Gündüz. Aanwezig. Mevrouw Gastelaars. Ja, ik ben er ook. Meneer Boks. Aanwezig. Meneer Stormbroek. Aanwezig. Tot slot, meneer Baks. Aanwezig. Goed, dan heb ik van tevoren een loting verricht voor het geval er hoofdelijke stemmingen zijn en dat betekent dat wij bij nummer vijf de stemming beginnen en dat is mevrouw Weith. Dat gezegd hebbend weten wij wie er aanwezig zijn, hebben we dat genoteerd, hebben wij echte aan- en afwezigheid vastgesteld en gaan wij naar de vaststelling van de agenda. Als u zou willen werken met handjes, dan is dat gemakkelijk voor mij in deze hybride vorm van vergaderen. Ik zie dat meneer Adriani een vraag heeft. Als u nu het geluid aanzet, meneer Adriani.

DE HEER ADRIANI (D66): Dan ben ik ook te horen, dat helpt enorm.

DE HEER BOKS (LAS): Heel hoopvol begonnen 8 partijen in 2018, niet als oppositie, maar als niet-coalitie. Direct ontstond een hechte samenwerking binnen die partijen, ook door de gezamenlijke app. Met steun van de griffie, onder leiding van Rien en later Marcella, heeft dit vier jaar kunnen standhouden. Voor het eerst was er een alternatieve begroting en een heus interpellatiedebat. Beide een unicum voor Soest. Al die mooie samenwerking maakte deze periode heel bijzonder. Het was me een eer en een plezier om al die jaren voor onze inwoners te kunnen en mogen dienen, daarbij steeds gesteund en aangejaagd door de actieve LAS-fractie Peter van den Brink, Marianne Krom en later ook Ab Hooijer.

MEVROUW ROOSE (CU-SGP): Ik vond het heel mooi om Soest van binnenuit te hebben mogen leren kennen de afgelopen periode. Het was voor mij één grote stoomcursus. Via de raadsagenda is ongeveer alles aangaande de samenleving voorbij gekomen en ook de raadsuitjes aan het begin van deze raadsperiode vond ik erg informatief en tegelijk teambuildend. Verder vond ik het erg leuk om diverse rollen als raadslid te hebben mogen leren kennen, waarbij de agenderende rol voor mij boven verwachting werd. Heel mooi om de aanpak van mensenhandel op de kaart te hebben mogen zetten. Last but not least heb ik bijzonder genoten van de veelkleurigheid van mensen en om samen met een ieder op te mogen trekken om Soest nog mooier te maken.

DE HEER KRAMER (CDA): Wat ik het allerleukste vond de afgelopen raadsperiode waren toch wel onze fractievergaderingen. Al was het maar omdat ze maar maximaal 40 minuten konden duren, want wij hadden ons Zoom-abonnement niet geüpdatet. Na 40 minuten wist je één ding zeker: fractievergadering klaar. Bijkomend voordeel van alle vergaderingen in de afgelopen periode is dat ik recht voor mijn koelkast zit, dus ik kwam nooit een drankje tekort.

DE HEER METZ: Wat mij de afgelopen vier jaar als burgemeester en voorzitter van de gemeenteraad is opgevallen is de tomeloze werklust van de 29 raadsleden en fractie-assistenten om de beslissingen te nemen die goed zijn voor onze dorpen, Soest en Soesterberg.

MEVROUW GASTELAARS (DSN): Waar kijk je met plezier op terug? Dat is helemaal niet zo'n moeilijke vraag. In de eerste plaats op het contact met de inwoners want daar zit je natuurlijk voor als raadslid. Je vertegenwoordigt de inwoners, je staat voor hun belangen en je staat voor alles wat je in de verkiezingen beloofd hebt. We zijn er als DSN altijd heel duidelijk in geweest. We hebben ons eigen geluid laten horen. We zijn niet afgeweken van onze verkiezingsbelofte en dat heeft ons gemaakt tot de partij die heeft laten zien dat politiek betrouwbaar kan zijn. Wat natuurlijk ook heel mooi is, is dat we in de acht jaar van ons bestaan zijn uitgegroeid tot de groenste partij van Soest. Tot de partij die opkwam voor elke boom. Dat is toch geweldig! (einde van de filmpjes)

VOORZITTER: Misschien leuk om te vermelden: dit zijn gewoon een keur aan filmpjes, maar met dit kunstwerk en dit filmpje hebben we het, in die zin, heel lang willen bewaren. Dit komt ook op de website van de raad staan, dus de periode die we nu achter de rug hebben blijft op deze manier voortleven op hele lange termijn. Dat is leuk, want dan weet u dat we onderdeel uitmaken van de geschiedenis en dat hebben we op deze manier verbeeld. Ontzettend veel dank en graag nog een keer applaus voor de twee kunstenaars die dit voor ons hebben gemaakt. Dames en heren, gaat u er maar voor zitten, want we gaan afscheid nemen. Nu ga ik ongelooflijk heen en weer lopen, want ik ga proberen om alles in de goede volgorde te doen. Ik had het anders voorbereid, dus dat is heel interessant. Ik heb allemaal van die mapjes en dat ga ik allemaal door elkaar gooien, maar ik begin met de fractie-assistenten, want we gaan van een aantal fractie-assistenten afscheid nemen. Dat heb ik hier ook ergens tussen zitten. Ik zou de fractie-assistenten, voor zover ze aanwezig zijn, in ieder geval willen vragen -dat zijn degenen die weggaan, want degenen die hier weer terugkomen roep ik niet. Mark Kronenburcht. Ik weet niet of Shane er is? Alex Strengholt. Holger is er volgens mij niet. Carolien Ekeler, ik weet niet of zij er is. Peter van den Brink heb ik gezien. Ab Hooijer, ik weet niet of hij er is? Ja, ook. John Versteeg, ik weet niet of hij er ook is? Ik zou willen vragen of jullie hiervoor willen komen staan? Kijken of mijn geluid het doet? Ja, mijn geluid doet het. Het is mooi om hier te komen staan, jongens. Ik sta een beetje voor jullie, maar dat is niet erg, hè? Als je zo wilt staan met je gezicht richting de raad. Dames en heren, met name voor de publieke tribune, want veel van u komen voor de raad, maar de fractie-assistenten doen heel veel werk ten behoeve van de raadsleden. Ze functioneren eigenlijk als raadslid, maar hebben een beetje de last dat ze meestal achter de schermen zitten. Sommigen zijn er net en hebben nog niet zoveel het woord gevoerd, maar een aantal al wel. Het mooie vind ik van Alex Strengholt dat hij dacht van: shit, ik krijg hier niet het laatste woord -dat mag u als raadsleden wel, want het is een raadsvergadering- dus ik doe het maar op Facebook. Ik kan hem aanbevelen, want ik heb ervan genoten. Ik heb gezien dat velen hem nu ook geliket hebben. Alex heeft echt het vuur uit zijn sloffen gelopen en is digitaal buitengewoon actief geweest. Natuurlijk voor de lol van de een en tot irritatie van de ander. Het is zo leuk als je van mening kan verschillen, maar voor Alex met een goed hart en met inzet voor het CDA en voor Soest. Af en toe lekker ongenueanceerd om in ieder geval je punt duidelijk te maken. Mark, jij bent nog niet zo heel lang binnen geweest en volgens mij zijn we ook nog niet helemaal van je af. Je weet nooit wat er in de sterren staat en hetzelfde geldt een beetje voor Carolien. Ab zat hier al heel lang in de zaal. Dat vond ik zo mooi, dames en heren, want dan zat hij samen in de zaal, aan het begin van de vergadering, alvast te analyseren wat er allemaal zou gaan gebeuren. Ook jij bent af en toe aan het woord geweest. De afgelopen periode is natuurlijk een rare periode geweest. We hebben je vooral digitaal meegemaakt en daarmee hebben we het moeten doen en jij eigenlijk ook. Wat dat betreft is dit -ik ga er straks nog meer over zeggen- best een hele bijzondere periode. Peter kom ik in honderdduizend hoedanigheden in dit dorp tegen, of hij nou achter zijn trompet aanwandelt of dat hij hier in de raad het woord heeft. Hij mocht hier een keer in de raad, de commissie, en toen heb ik hem heel bruusk het woord ontnomen. Ik denk dat ik dat straks nog even met hem moet goedmaken, want nu kan het nog. Het valt ook niet mee. Dan kom je in één keer in zo'n gezelschap wat gewend is om met elkaar te debatteren en dan vind je dat je een inbreng moet leveren. Super goed dat deze fractie-assistenten zich toch in dit geweld stand hebben weten te houden, want zo is het soms toch ook wel. Ik zou willen vragen om een daverend applaus voor de fractie-assistenten die zoveel werk hebben verzet. Altijd achter de schermen en ik heb jullie nu als eerste naar voren gehaald en jullie

mogen om die reden als eerste een bloemetje uit het boeket halen. Je mag hem er ook in laten staan, want dan blijft hij langer goed, maar dat laat ik aan jullie zelf over. Het wordt nog een lange avond. Dank jullie wel. Zo, dan gaat blaadje drie terug in dit mapje en ga ik met deze aan de gang. Ik loop voor op schema, dames en heren. Ik heb een schema van minuut tot minuut gekregen. Dat gaan we wel halen, denk ik. We hebben afgesproken dat we weer een beetje vanaf het spreekgestoelte gaan spreken. Dat geeft een wat actievere houding naar elkaar. Aan het begin van de raadsperiode gaan we dat doen en dat ga ik hier vandaag ook doen. Bij de toespraak die ik nu ga houden ga ik meestal staan, want ik ga van een tweetal raadsleden -mag ik deze, want anders ga ik alles op de grond gooien. Ik ken mezelf, daar heb ik buitengewoon veel talent voor. Sommige mensen zitten heel lang in de raad en ik zou Hans Boks willen vragen: kom nou eens even gezellig naast me staan, Hans. Dat is de reden dat ik die headset op heb, dames en heren. U denkt: wat een nieuwigheid is dat van die burgemeester, maar ik ben een wat beweeglijk type en als ik niet in de microfoon praat kunt u de helft maar horen. Nou vind ik zelf dat het zeker de moeite waard is dat u het geheel hoort. Ietsje meer naar voren, want u hoeft niet achter me te staan. Zo een beetje, want dan kan iedereen je aankijken. Meneer Boks staat er en dat is altijd wel leuk, want ik vergiste me wel eens. In 1995 ben je met je gezin in Soest komen wonen en ik heb me laten vertellen al heel snel op je plek en een enorme betrokkenheid bij de nieuwe woonplaats. Vanaf 2001 al actief in de gemeentepolitiek. Politieke ambities en de daaruit voortvloeiende aspiratie om als gemeenteraadslid aan de slag te gaan ontstonden uit uw wens om echt iets voor de samenleving van Soest en Soesterberg te kunnen betekenen. Je sloot je aan bij Soest2002 en debuteerde in september 2008 –denk eraan, mensen, september 2008!– in onze gemeenteraad. In 2013 besloot u om, samen met een aantal gelijkgestemden, een eigen partij op te richten, Lokaal Anders Soest. Een stap die veel stof deed opwaaien. Met Lokaal Anders Soest wilde u een tegengeluid laten horen. Een andere manier van politiek bedrijven en oude machtspatronen doorbreken. Stof of niet, uw tegengeluid sloeg aan en zowel in 2014 als in 2018 wist u met Lokaal Anders Soest een zetel in deze raad te veroveren. Daarmee werd u als eenpersoonsfractie acht jaar lang de verpersoonlijking van uw partij. Lokaal Anders Soest was Hans Boks en Hans Boks was Lokaal Anders Soest. U zegt zelf dat het allemaal anders is en dat het allemaal met al die andere mensen te maken heeft, maar. Het is jammer dat het geluid af en toe wegvalt. Dat heeft te maken met de techniek. Hij kan er niks aan doen, want het heeft te maken met die kleine antennetjes die daarop staan en ik loop dan net iets te ver weg. Het was een rol die u past als een handschoen meneer Boks. U staat bekend als iemand die zich wil inzetten voor zijn medemens en daarbij altijd de gezamenlijkheid nastreeft, maar bovenal karakteriseert men u als een verbinder. Als iemand die steeds weer op zoek gaat naar de beste manier om partijen nader tot elkaar te brengen en daarbij scherp de verschillende kanten van een verhaal registreert. Dat doet u in uw professionele leven, waarin u na een best wel glanzende carrière in de grafische sector onder andere aan de slag ging als consultant en interim-manager voor bedrijven, maar hier spreek ik u toe als politicus. Dat deed u voor uw eigen partij, Lokaal Anders Soest. In het filmpje net beschreef u zichzelf als, in de positie van raadslid, een bevoorrechte functie die u in staat stelde om mensen nader tot elkaar te brengen en zo te helpen zoeken naar de best haalbare oplossing. Ik heb iemand anders dat desgevraagd nog net wat sterker horen formuleren. U ademt verbinding, dat is wat u drijft. Het is kenmerkend voor de persoon die u bent. U zat hier niet voor uzelf, meneer Boks, maar uitdrukkelijk voor de burgers, de inwoners van Soest en Soesterberg en om voor hen de veranderingen te bewerkstelligen die volgens u nodig waren. U hebt bergen werk verzet de afgelopen jaren, meneer Boks, en u staat niet voor niets bekend als een zeer actief raadslid. Ik heb hier zelf aantekeningen bijgemaakt, want ik denk dat u soms eerder op de hoogte was van notities uit Den Haag dan vele van onze ambtenaren, maar dat staat niet in mijn tekst. Zo was u onder meer lid van de Auditcommissie, de raads werkgroep Sociaal Domein, het manifest verbonden partijen en rapporteur voor de Uitvoeringsorganisatie Baarn, Bunschoten, maar zeker – dat wil ik niet onvermeld laten – de Vertrouwenscommissie. Daar bent u heel lang actief geweest en hij is een van de weinigen uit deze raad die nog in de Vertrouwenscommissie zat die mij heeft aanbevolen voor deze gemeenteraad. Dat schept altijd een aparte band tussen een burgemeester en dat raadslid. Dat wil ik hier dan ook uitgesproken hebben. Als voorzitter van de Vertrouwenscommissie hebben wij vele gesprekken met elkaar gevoerd. In het debat leerden wij u niet alleen kennen als iemand met grote dossierkennis, u was vooral, laat ik het maar voorzichtig formuleren, behoorlijk aanwezig. Het kritische tegengeluid was ook echt geluid. Lokaal Anders Soest kon niemand ontgaan. Er ging bijna geen raadsvergadering voorbij en er werd door u, namens LAS een, zoals ik dat altijd uitdruk, uitbundige inbreng geleverd. Met uw messcherpe analyses hield u menigeen nog wel eens een spiegel voor en kon u zich met een ware pitbull-mentaliteit vastbijten in dossiers. Ik noem maar een paar voorbeelden: de Heijbergh, de familie Van Dorrestein, de Uitvoeringsorganisatie BBS en de alternatieve begroting van 2019, waar u de initiatiefnemer voor was. Daarbij liep u niet weg voor de scherpste in de discussie, maar altijd met het doel om er samen uit te komen. Dat is wat u typeert als politicus, maar ik denk ook als mensen als de verbinder die u bent en wil zijn. Dat werd door de collega's beslist gewaardeerd. Meneer Boks, u

wilt het na uw vertrek uit de gemeenteraad wat rustiger aan gaan doen, zo heb ik gehoord. Het is mooi geweest na in totaal ruim dertien intensieve jaren als raadslid, maar ik heb ook al begrepen dat het niet zo veel rustiger zou worden. Dat zou mij eerlijk gezegd verbaasd hebben. Weliswaar valt het doek nu voor Lokaal Anders Soest, geheel volgens planning heb ik me laten vertellen, want de partij blijkt bij de oprichting in 2014 al een houdbaarheidsdatum van acht jaar mee te hebben gekregen en die heft zichzelf nu op. Dat doen jullie grondig, want zelfs online is er bijna niks meer van LAS te vinden of over het politieke programma. De visie en de ideeën van Lokaal Anders Soest zijn niet verdwenen en ik heb begrepen dat het gedachtegoed van de partij nu wordt overgedragen aan een oude liefde, Soest2002. Naar verluid gaat u daar nog wat kabaal maken, zo stond het niet in mijn tekst trouwens. Het lijkt op het eerste gezicht misschien opmerkelijk na het vele stof dat de afsplitsing deed opwaaien, maar het is in feite het laatste wapenfeit van LAS als verbinder. Wanneer je als mens tot mens in gesprek gaat, kom je er heus wel uit. Dat is een krachtige boodschap, meneer Boks. Toen u begon als raadslid in Soest was uw ambitie om de politiek te transformeren en met uw partij hebt u daarom een tegengeluid willen laten horen. U heeft zich hiervoor jarenlang met enorm veel tijd, energie en gedrevenheid ingezet. Dat getuigt van moed en volharding en daarvoor hebben wij als gemeentebestuur groot respect. Het is mij dan ook een eer en genoegen te kunnen berichten dat Zijne Majesteit de Koning heeft ingestemd met de voordracht om u te benoemen tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau en graag reik ik u namens de Koning de bijbehorende versierselen uit, maar eerst geef ik u een hand. Van harte gefeliciteerd, je hebt het verdiend. We zullen die bloemen op de achtergrond nemen. Zo, kijk eens. Er hoort altijd een doosje bij met de gebruiksaanwijzingen er staan daar bloemen. Alsjeblieft. Nogmaals gefeliciteerd. Dames en heren, dit mapje is klaar. Ik blijf het altijd mooi vinden. Het is altijd gebruikelijk en dat hebben we bedacht – ik wordt gesouffleerd omdat ik het gebruikelijke weer doorbroken had, – dat er nog gelegenheid is voor meneer Wetzels om namens LAS het woord tot u te richten, dus die vraag ik nu om even naar voren te komen. Dan geef ik daarna het woord nog aan meneer Boks voor zijn laatste woord, want dat komt natuurlijk ook nog aan hem toe. Meneer Wetzels, u heeft het woord.

DE HEER WETZELS: Dank u wel. Er zal uiteraard wat dubbeling inzitten met het verhaal van de burgemeester, want ik wist niet wat hij ging vertellen. Beste aanwezigen, beste Hans, beste geridderde, kan ik nu zeggen. Vandaag eindigen in de Soester politiek twee tijdperken waar ik graag bij stil wil staan: het na ruim dertien jaar stoppen van Hans Boks als raadslid en natuurlijk het na acht jaar stoppen van LAS als lokale politieke partij. Ik ben Rob Wetzels, al jaren een goede vriend van Hans en vanaf de start bestuurslid met de rol van politiek geweten. Hans, 55 jaar geleden begon je al met werken. 20 jaar later werd je directeur-eigenaar van diverse grafische ondernemingen en je ontwikkelde je tot een succesvol en gewaardeerd sociaal betrokken ondernemer en een veel gevraagd bestuurder, begeleider en adviseur. Zoals al genoemd verhuisde je in 1995 naar Soest en rond 2000 ging bij jou de vraag spelen: wil ik naast mijn drukke werk ook politiek en maatschappelijk gaan bijdragen in mijn inmiddels geliefde woonplaats Soest? Zo raakte je betrokken bij de oprichting van Soest2002. In 2008 werd je raadslid voor Soest2002 omdat Hans van de Pol zich om een gezondheidsredenen als raadslid moest terugtrekken. Binnen de fractie van Soest2002 gingen in 2013 en de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen in 2014 toenemende spanningen spelen over de koers, stijl van leidinggeven, samenwerken, et cetera. September 2013 – ik had staan november 2013 – leidde het tot een gedwongen afscheid moeten nemen van Soest2002. Ik was erbij, dat trof je diep en deed pijn. Marianne Krom-de Ron en Peter van den Brink volgden je snel daarna en jullie gingen samen verder als fractie Boks. Met nog vier maanden tot de gemeenteraadsverkiezingen 2014 moest er veel en snel gebeuren. Vanuit die situatie en onze vriendschap ontstond onze nauwe samenwerking in de lokale politiek. Het leidde tot het oprichten van de politieke partij Lokaal Anders Soest, een naam die precies de doelen en de ambitie van de partij weergaf. Als eerste het keren van het niet of slecht met elkaar samenwerken door de coalitie en oppositiepartijen en het college in Soest. Als tweede het veranderen van wat we maar genoemd hebben: de benepen oriëntatie en focus van de Soester politiek, gekenmerkt door issue en korte termijn benaderingen en het voorop stellen van eigen belangen. In dat kader nam het bestuur van LAS in nauw overleg met de fractie direct twee belangrijke besluiten. Besluit één: LAS moet niet een normale politieke partij zijn, want dan ben je uit op je eigen continuïteit. LAS moest juist een project zijn, gericht op het acht jaar vol gas gaan voor het realiseren van de door LAS beoogde impact en zo ook haar eigen overbodigheid organiseren. Kortom, bij zowel voldoende als onvoldoende impact en succes stopt LAS na twee raadsperiodes. Onlangs voegden wij die daad bij ons eerste besluit. Besluit twee was: standvastigheid is geboden. Daarom is het cruciaal de visie en de ambitie van LAS te verankeren in enkele gidsende principes. Principes die bij alle onderwerpen en dossiers als toetssteen, inspiratiebron en handleiding worden gebruikt. Ik noem ze even kort: het met passie dienen van de Soester inwoners en bedrijven; steeds blijven gaan en staan voor een vitale en duurzame ontwikkeling van Soest, met de nadruk op de langere termijn; ruimte bieden voor inbreng van alle belanghebbenden ruim voordat een plan ambtelijk is dichtgetimmerd en vier – niet de minste – het uitdagen en uitdragen van verminderd leiderschap.

Leiderschap gericht op breed samenwerken over de oude scheidslijnen heen, aangespoord door uitdagend, betrouwbaar, integer en transparant handelen van LAS en door gedegen inbreng door LAS wat situatie-doorbrekend kan werken. Bij de twee raadsperiodes bleef LAS helaas nipt een één zetel-partij. Dat betekende dat jij, Hans, het primaire gezicht en de publieke woordvoerder van LAS moest zijn, die daarbij met veel steun van fractie en bestuur steeds weer het sprekende voorbeeld moest zijn van het in de praktijk brengen van de visie, de ambitie en de gidsende principes van LAS. Gelukkig paste dit helemaal bij jou, bij waar je persoonlijk voor staat en wie jij als persoon bent. Hans, ik verwacht dat velen mijn volgende opsomming van jouw typerende kernwaarden en eigenschappen herkennen: sociaal bewogen en betrokken; de ander zien, betrekken en horen; hardwerkend en ondernemend; steeds zorgend voor goede dossierkennis en kennis van zaken; gaan en staan voor LAS, maar vooral de gezamenlijk een de groter Soester zaak; gericht op samenwerken en er samen beter uitkomen; een verbinder in hard en nieren; bestrijder van onrecht en betrouwbaar en transparant handelend. Hans, op basis hiervan heb je in mijn en onze LAS-ogen, maar ik denk ook in de ogen van veel raadsleden, collegeleden, ambtenaren, inwoners en bedrijven van Soest, in je raadslidjaren steeds echt persoonlijk politiek leiderschap getoond. Je schuwde het niet om je vinger op pijnlijke plekken te leggen wanneer zaken politiek en/of ambtelijk ernstig dreigden mis te gaan. Je schuwde daarbij ook niet om constructief ander perspectief te presenteren wat de Soester gemeenschap beter zou kunnen dienen. Kortom, je durfde het aan om de olifant te benoemen, zoals jij die ervoer in de bestuurlijke en de ambtelijke kamers. De olifant die tot dan toe alsmaar werd miskend. Je deed dat niet om te winnen, niet om de ander te verslaan, niet om er zelf beter van te worden, niet om de macht naar je toe te trekken, maar om te zeggen wat er gezegd moest worden en om gedaan te krijgen wat nodig was in het kader van het grotere algemene belang van Soest. Hans, goed voorbeeld doet goed volgen. Dat bleek weer toen Soest2002 aangaf de LAS-fakkel op haar passende wijze verder te willen dragen, waarbij ze jou gevraagd hebben om daarbij hun aandruwer te zijn. Met het overnemen van onze legacy zijn wij als ex-LAS natuurlijk erg blij. Zo is de afscheiding van Soest2002 weer ongedaan gemaakt en heeft LAS op de valreep stevig mogen bijdragen aan het maken van Soest2002 tot de grootste partij. Hans, bedankt voor al je bezieling, inzet, input en volharding om raad, college, ambtenaren, burgers en bedrijven uit te dagen om samen te bouwen aan een met het oog op de toekomst wezenlijk, beter, duurzaam en vitaal Soest. Je hebt daarbij veel tegenslagen en teleurstellingen moeten doorstaan, maar steeds bleek je niet klein en kapot te krijgen. Met volharding heb je de samenwerking in oppositiekant naar een hoger plan weten te brengen. Helaas geldt dat niet voor het samenwerken als gehele raad met college, maar we moeten hoopvol zijn voor wat de nieuwe formatie voor Soest in petto heeft. We hopen op een breed bestuursakkoord en een andere bestuursmentaliteit, de voornemens die in het recente verkenningdebat breed zijn geuit. Hans, ik ben ervan overtuigd dat men jou om je kwaliteiten, inzet en persoon in dit huis zal gaan missen, maar dat zijn dan hopelijk ook de momenten waarop even terug 'top of mind' is waar het jou en ons, als LAS, om te doen was. Zo kan onze erfenis dan weer even zijn beoogde constructieve bijdragende werking hebben. Dit missen zal overigens niet alleen voor jou gelden, Hans, maar ook voor Yolande Gastelaars van DSN. Yolande, namens ex-LAS van harte bedankt voor jouw enorme inzet en inbreng in dit huis. Naast jou, Hans, bedank ik ook graag Marianne, Peter en Ab, de andere fractieleden van ex-LAS voor hun grote inzet en ik wens jullie graag alle goeds toe voor de komende, minder politiek beladen, jaren. Tot zover.

VOORITTER: Dank u wel, meneer Wetzels. Ik moet nog een beetje wennen aan het applaudiseren, maar dat hoort er echt bij hoor bij deze raad. Hans, het laatste woord.

DE HEER BOKS (LAS): Het is allemaal de laatste keer. De laatste keer het kaartje erin en de laatste keer hier staan. Best lastig hoor. Aan 20 jaar actieve politiek en dertien jaar raad komt vanavond een eind en in de aanloop naar zo'n moment kijk je terug. Ik heb zojuist gemerkt dat anderen dat met en voor mij deden. Mooie woorden van Rob Wetzels, het geweten van LAS. Dank daarvoor, maar vooral voor jouw inspiratie en nooit aflatende enthousiasme om onze fractie te voeden met de laatste inzichten, vooral op duurzaamheid en rentmeesterschap. Ik weet nog dat je in december 2015 terugkwam uit Parijs, vol van de dingen die je daar hoorde, toen je die conferentie daar in Parijs hebt bijgewoond en die bij ons binnenbracht. Wat stond dat ver af van de dorpspolitiek waar ik toen middenin stond. Nu heeft het prioriteit, ook hier in dit huis. Dank je, inspirator. Dank je, vriend. Een bijzondere dank aan onze burgemeester, Rob Metz, voor het uitreiken van die mooie onderscheiding en die mooie woorden. Daar ben ik zeer erkentelijk voor. Ik zag in de kantlijn een aantal dingen die erbij geschreven waren en ik weet dus dat die echt helemaal van jou komen. Dank je wel daarvoor, Rob. Wij hebben elkaar steeds positief kritisch gevolgd. Ik stond aan het begin van jouw carrière hier in Soest. In de coronatijd, moet ik zeggen, heb ik dat wel eens gemist. De Veiligheidsregio nam jou iets teveel in beslag, naar mijn mening. Erover nadenkend komt ook naar voren dat ik twee keer voor een vooronderzoek naar mogelijke integriteitsschending bij jou op bezoek mocht komen. Dat waren momenten dat ik vond dat ik het algemeen belang diende.

Anderen zagen dat anders en, inderdaad, ging ik wel heel dicht langs het formele randje. BBS, Potter en De Boer hebben we op het scherpst van de snede uitgediscussieerd. Onze relatie heeft er niet onder geleden, maar ik heb er wel veel van geleerd, dank je wel. Als je zo de namen van de afgelopen jaren in gedachten doorloopt, dan komen als vanzelf de namen van een aantal ambtenaren naar boven. Met velen heb ik goede inhoudelijke contacten gehad, waarbij wederzijds respect steeds het uitgangspunt was. Bijzonder daarin waren voor mij Renier Kalt, vooral over Soesterberg, Bob Boersema en Hans Sluizeman. Wij hebben de laatste periode minder contact gehad, maar in de eerste vier jaar vrij uitvoerig en ik heb veel van jou geleerd, dank je wel. Bob Boersema, die noemde ik al, samen met Rien van Vliet hebben mij alles geleerd wat ik nu weet over de gemeentefinanciën. Natuurlijk, de griffie! Formeel aan de buitenkant. Daar moeten de nieuwe raadsleden nog maar even aan wennen. Als je belt dan krijg je: "Met Heleen Kuijer, gemeente Soest." "Met Aafje Brandt, gemeente Soest." "Met Rien van Vliet, gemeente Soest", maar direct daarna worden ze spontaan en kun je gewoon met ze praten. Dat heb ik veel gedaan. Vaak belde ik hen om stoom af te blazen of ondersteuning te vragen voor een motie of een amendement. Nooit tevergeefs en ik kwam er altijd vrolijk en goed geïnformeerd uit. Dank jullie wel. Natuurlijk geldt het ook voor Marcella die de taken van Rien vlekkeloos overnam in een hele moeilijke tijd. Dank voor jouw steun in mijn afkicktijd, want zo mag je dat toch wel zien. De afgelopen periode, wetende dat je moet stoppen, is echt afkicken geweest. Ik weet nog dat ik naar het slotdebat liep en toen het gevoel had van: dit is iets wat iemand die in de Jellinek kliniek heeft gezeten en die dan naar de kroeg gaat om te bewijzen dat die afgekickt is. Dat gevoel had ik. Ik hoefde niet meer terug naar de kliniek. De periode tussen 2018 en 2022 heb ik al zeer bijzonder ervaren. De oppositie werd omgevormd tot niet-coalitie. De zes overgebleven partijen uit die niet-coalitie hebben toch maar mooi de meerderheid in de komende periode. Noblesse oblige. De samenwerking binnen die acht partijen, voor het eerst in de Soester raadsgechiedenis, is waar ik nu met enige trots op terugkijk. Met ieders inbreng slaagden we erin om vrijwel altijd tot een gezamenlijke reactie op collegevoorstellen of eigen plannen te komen. Net voor de corona-ellende maakten we een alternatieve begroting. Door die samenwerking waren we ook in staat om het eerste heuse interpellatiedebat te voeren. Onze contacten verliepen veelal via een speciale app die begon met de naam 'niet-coalitie groep'. Dat we gaandeweg enige frustratie opliepen blijkt uit de naam die we er in 2019 aangaven 'de stoom-afblaas-groep'. Mijn zeven collega's daarin, Peter, Ties, Johan, Ad, Gerben, Yolande en Karin hebben samen met vele talentvolle ambtenaren in Soest mijn laatste vier politieke jaren onvergetelijk gemaakt. Dan mijn fractie: vanaf het begin Marianne Krom die zich samen met Peter van de Brink in 2013 bij mij aansloten. Wekelijkse vergaderingen, waar zowel letterlijk als figuurlijk veel ter tafel kwam. In 2018 kwam Ab Hooijer erbij. Vrienden en fractiegenoten, bedankt voor jullie support, inbreng en enthousiasme. Zonder jullie was ik hier nu niet gekomen. Vrijdag doen we het nog eens dunnetjes samen over, want dan sluiten we dat af. Dus ik waarschuw de inwoners vast: kijk vrijdagavond uit op straat. Tot slot dank aan de inwoners, die mij steeds weer tot actie brachten om dat te doen waar we hiervoor zitten. Het was een eer om al die jaren als raadslid onze inwoners te mogen dienen. Dank u wel.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Boks. Dan loop ik weer naar het spreekgestoelte en met een beetje geluk heb ik geluid. We doen alles anders, dus we beginnen aan de achterkant, Yolande. Wil jij hier komen staan? Ga lekker staan! Leuk dat ik het woord tot je mag richten. Dat is wel bijzonder, want ik denk dat wij, het meeste van iedereen, nog wel eens procedure-debatjes gevoerd hebben in de afgelopen acht jaar. Wanneer wel en wanneer niet? Wanneer ben je nou bij het onderwerp en wanneer ben je niet bij het onderwerp? We hebben de degens gekruist in procedure en inhoud, maar we konden elkaar na afloop altijd met veel plezier in de ogen kijken. Ik heb je doopceel gelicht, want zo gaat dat als je afscheid neemt, Yolande. Mevrouw Gastelaars, u werd geboren in Belgisch Congo, bracht uw jeugd door in Naarden, maar wortelde uiteindelijk in Soest. Daar ben je in 1989 naartoe verhuisd. Je vestigde je hier met een communicatieadviesbureau en er vloeiden talloze artikelen en verschillende boeken uit uw pen. Ik heb me laten vertellen dat het unieke polderlandschap, het bos en de duinen direct je hart gestolen hebben. Het duurde niet lang of er was een hele grote betrokkenheid bij de nieuwe woonplaats. In 2002 – denk eraan, dames en heren, 20 jaar terug – volgde je je groene hart en werd je actief in de lokale politiek, gedreven als je was om al dat natuurschoon te beschermen en je in te zetten voor de samenleving. Eerst een groot aantal jaren als raadslid voor Gemeentebelangen Groen Soest. Om uw eigen ideeën en overtuigingen meer ruimte te geven richtte u, met een aantal gelijkgestemden, eind 2013 – ik was er net bij, ik was twee weken in dienst, geloof ik – een nieuwe partij op, Democraten Soest. Natuurlijk. Bij de gemeenteraadsverkiezingen, razend knap, in 2014, krap drie maanden later met nieuwkomer DSN direct een zetel in de gemeenteraad. Deze zetel is door de trouwe achterban ook daarna bij de verkiezingen weer opnieuw toegedeeld. Als tektschrijver – ik citeer even vrij uw eigen website – 'speelt u met woorden', zegt u 'om de boodschap zo te formuleren dat die binnenkomt om te informeren, te inspireren, te enthousiasmeren en uit te dagen'. Een goeie tekst, hè? Van je eigen website. Ik zie in deze

omschrijving grote overeenkomsten met de politiek. Het debat is immers de manier om binnen een democratie te communiceren en dat u zich al 20 jaar thuis voelt in het debat en de lokale politiek is dan ook weinig verbazingwekkend, het is u op het lijf geschreven. Sinds de oprichting van Democraten Soest Natuurlijk bent u het gezicht van de partij en vertegenwoordigt u, als eenpersoonsfractie, een grote groep Soesters en Soesterbergers die zich, net zoals u, zorgen maken over klimaatverandering of de plannen en omgeving en die zich, net als u, willen inzetten voor duurzaamheid, global goals en een samenleving waar iedereen zich veilig en geaccepteerd voelt om aandacht te vragen voor het LHBTI-vraagstuk in Soest. Daarvoor heeft u, bijvoorbeeld, in 2017 een bijeenkomst georganiseerd in het gemeentehuis met Elly Lust als voorzitter. Uw inzet voor de LHBTI-gemeenschap levert u een Regenboogplein voor het COC op. Ik zie mijn aantekeningen ernaast staan en daar schiet ik dan zelf weer over in de lach, dus ik zal ze laten lopen. We hebben u leren kennen als een volhardend politicus die zich goed voorbereidde en happig de verbale strijd aanging, net als de heer Bokks, en uitbundig het debat inging. Grote dossierkennis, kritisch op versterking, over 5G, kritisch over vuurwerk, ballonnen, op financiën, op lastenverzwaring voor de burgers, kritisch op het bestuur van deze gemeente en u aarzelde niet om daar regelmatig artikel 46-vragen over te stellen. Vooruit, dames en heren, hier staat ze, de wereldkampioen artikel 46-vragen in onze gemeente. € 3.000 per vraag was het geloof ik, en dat kon je niks schelen. Dat had ik erbij geschreven. Soms een luis in de pels, maar ook iemand die er geen twijfel over liet bestaan waar zij voor stond en die met hart en ziel voor haar standpunten streed. Dat werd door uw collega's zeer zeker gewaardeerd. U heeft zich in uw twintigjarige politieke carrière op veel fronten in onze samenleving ingezet. U had zitting in verschillende commissies, u had oog voor de mensen in onze samenleving die wel wat extra steun en aandacht konden gebruiken. Dat resulteerde onder andere op uw initiatief, ik mag wel uitbundig zeggen, aandringen en volhardendheid – dat stond niet in de tekst – in het hijsen van de regenboogvlag op Coming Out Day het afgelopen jaar. Het gedachtegoed waar de vlag voor staat, dat ieder mens uniek is en er mag zijn, draagt u als geen ander uit. Dat was niet alleen een belangrijke boodschap naar onze samenleving, maar het laat ook weer eens zien dat in een democratie, ook met een eenpersoonsfractie, de aanhouder wel degelijk kan winnen, zeker wanneer deze met een goed onderbouwd verhaal komt. Mevrouw Gastelaars, zonder afbreuk te doen aan uw inzet op andere terreinen, maar als u ergens voor gezorgd heeft tijdens uw periode als raadslid, dan is het wel dat wanneer de groene glans van onze gemeente wat dof dreigde te worden, deze door u met ferme hand werd opgepoetst. U heeft zich altijd sterk gemaakt voor een robuust groen beleid. Ik herinner me nog de discussie over de inventarisatie van ons bomenbestand en daar had u in ieder geval een hoofdrol voor het behoud van waardevolle bomen in onze gemeente. U heeft gestreden tegen, naar uw opvatting, zinloze kap en gevochten voor iedere groene reus waarvan u vond dat deze het verdiende om te blijven staan. Ze vervulden, volgens u, een sleutelrol in het oplossen van de problematiek rondom klimaatverandering of, zoals u het zelf zo krachtig verwoordde: 'groen is de levensader van de samenleving'. Met het planten van twee tamme kastanjes twee weken geleden op kinderboerderij De Veenweide was uw politieke cirkel rond. Mevrouw Gastelaars, uw vertrek betekent het einde van de politieke partij Democraten Soest Natuurlijk in de raad, maar de politieke koek is op, zo heeft u uitgelegd, en het is tijd voor wat nieuws. Binnenkort volgt u daarom opnieuw uw hart en nu leidt het naar het zonnige Portugal. Daar wacht u een heel nieuw avontuur. U gaat er een gezondheid- en welzijnscentrum beginnen. Ik heb begrepen dat daarmee voor u een droom werkelijkheid wordt en ik heb mij laten vertellen dat het heel goed toeven wordt in het viersterren zorghotel waar lichaam en geest volledig tot rust en in balans kunnen komen. Mevrouw Gastelaars, kijk nog maar eens goed om u heen, want ik denk dat u hier heel wat potentiële gasten ziet die wel toe zijn aan zo'n holistische ervaring. Dan zijn we uiteindelijk toch nog als was in uw handen. Mevrouw Gastelaars, toen u begon als raadslid in Soest was het uw ambitie om deze prachtige groene gemeente groen te houden en ervoor te zorgen dat iedereen zich in deze gemeente veilig en geaccepteerd voelt. Daar hebt u zich jarenlang met tomeloze energie en met hart en ziel voor ingezet. U hebt daarin echt het verschil kunnen maken en daar zijn wij u, als gemeentebestuur, zeer erkentelijk voor. U stond 24-uur klaar voor burgers die vaak letterlijk bij u op de deur klopten en daarvoor hebben wij veel respect. Het is me dan ook een eer en genoegen om te kunnen berichten dat Zijne Majesteit de Koning heeft ingestemd met de voordracht om u te benoemen tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau en graag reik ik u, namens de Koning, de bijbehorende versierselen uit. Van harte gefeliciteerd, je hebt hem verdiend. Nou ruïneer ik een mooi jasje, maar je kunt hem met verve dragen. Je hebt bloemen en de gebruiksaanwijzing. De draaginsigne zit hier ook bij. Ze staan daar. Dan moet je even wachten tot we zover zijn, want we krijgen nog twee sprekers. Ik wil eerst het woord geven aan mevrouw Koomen en dan heb jij het slotwoord. Daarna doen we een korte pauze en mag jij de foto maken. Mevrouw Koomen, u heeft het woord.

MEVROUW KOOMEN: Beste aanwezigen, lieve Yolande. Het gaat niet om uiterlijk vertoon, maar om de inhoud en dat heb jij laten zien, lieve Yolande. Je hebt je ingezet voor een echt groen Soest en

voor een gemêleerd Soest. Jij hebt Elly Lust naar Soest gehaald en ervoor gezorgd dat de regenboogvlag elk jaar op 11 oktober op het gemeentehuis wordt gehesen, doorzetter, en dat met alle tegenwerking. Ik herinner me nog dat iemand het woord lepra-vlag in de mond nam. Ongelooflijk, hoe dom kun je zijn! Ook zo jammer dat jouw betrokkenheid en expertise niet werd gewaardeerd bij de raads werkgroep. Yolande, je hebt ook aandacht gevraagd voor landelijke kwesties: de uitrol van 5G; een vuurwerk-vrij Soest; een ballonnen-vrij Soest; een duurzaam Soest; een bladblazer-vrij Soest; een windmolen-vrij Soest en zo kan ik er nog veel opnoemen. Toen bekend werd dat je de politiek ging verlaten kwamen er zoveel mooie woorden en krantenberichten vanuit de samenleving. Teksten die je normaal aan je graf hoort en nu gewoon uitgesproken worden. Betrokken deskundige op het gebied van echt groen, een 'to the point' raadslid, al was het vaak David die tegen Goliath streed. De afgelopen jaren was er een goede samenwerking met de oppositie. Jammer dat jullie moesten beuken tegen een machtsblok. Partijen die liever gaan bouwen in het groen dan op het TBS-terrein, want daar zou een prachtige nieuwbouwwijk kunnen komen. De eerste woningen zijn toch daar opgeleverd: vogelhuisjes. Een eerste stap naar nieuwbouw voor woningen voor de jeugd, de ouderen van Soest. Jij stond op voor de inwoners van Soest en voor betrouwbare politiek. Open, eerlijk en doen wat je belooft. Wat in je verkiezingsprogramma staat, daar moet je voor gaan. Je stond voor een gedegen financieel beleid, een robuust groenbeleid en een betrouwbaar en sociaal overheidsbeleid voor jong en oud. Kostenbeheersing in plaats van lastenverhoging. Bestaande bebouwing herbestemmen in plaats van bouwen in het groen. Accommodaties multifunctioneel gebruiken en beschermen van de kostbare natuur. Dat stond voor jou voorop. Wat jammer dat van het dualisme de laatste jaren niets meer terechtkwam. Jij was graag in gesprek met de inwoners van Soest en die wisten je te vinden. Wat zou het mooi zijn als in de komende raadsperiode het dualisme weer op de kaart wordt gezet. Raadsvergaderingen in de samenleving in plaats van hier in de raadzaal, wat toch altijd barrières opwerpt voor de inwoners van Soest. De coalitie in contact met de oppositie. Wat zou het mooi zijn als de onderhandelingen voor een nieuwe coalitie nu zouden plaatsvinden in de openbaarheid in plaats van achter gesloten deuren. Nu het verhaal van jouw politieke carrière: ik zou er wel een boek over kunnen schrijven Yolande, alleen ben ik geen schrijfster, maar dat ben jij wel. Dus, als je straks tijd over hebt in Portugal, zou je daar misschien een mooie politieke roman over kunnen schrijven. 'Background information, it is all in the Cloud', het zou prachtig zijn. Ik wil dit nog meegeven: wij zijn destijds uit GGS gestapt om te laten zien dat politiek wel betrouwbaar kan zijn en ik vind, samen met jou, dat we daar voor 100% in geslaagd zijn. Ik hoop dat anderen daar een voorbeeld aan gaan nemen en doen wat er in hun verkiezingsprogramma staat. Yolande, ik ben er supertrots op dat jij hebt doorgezet en DSN blijft voorlopig nog bestaan op internet. Een kritische touch naar de gemeentepolitiek in Soest. Wat goed dat je besloten hebt, nu je over de 60 bent, om te stoppen. Geen partij van de ouderen. Het zou goed zijn voor Soest als meer oudere raadsleden de weg zouden vrijmaken voor de jongeren. Wij waren 40-plus toen we in de raad stapten en we zien nu in de wereld dat veel ouderen te oud zijn om goede beslissingen te kunnen nemen. Yolande, jij hebt die beslissing wel genomen, jij had de guts daarvoor. De enige groene partij van Soest heeft het pand verlaten. Jammer, maar zoals ik zojuist al zei: DSN blijft bestaan. Weliswaar buiten deze raadzaal, maar wel net zo kritisch en scherp als voorheen om kennis en ervaring door te geven en als het nodig is weer die luis in de pels te zijn. Het is een rol die jou heel goed ligt, zo heb je aan Soest laten zien. Yolande, ik wens jou en Marijke alle goeds toe voor de toekomst in het mooie Portugal en namens DSN geef ik aan onze paradijsvogel deze bloemen.

VOORZITTER: Mevrouw Gastelaars, het is goed gebruik dat u van deze microfoon gebruik kunt maken om het laatste woord tot ons te richten en van dat gebruik ga ik niet afwijken. Je hebt het woord.

MEVROUW GASTELAARS (DSN): Rob en Ingrid, dank voor de mooie woorden en ook voor de mooie herinneringen. Jullie hebben het verteld, ik hoef niet meer. Het is allemaal gezegd, want DSN is acht jaar lang een geweldige partij geweest. Dat hebben jullie kunnen lezen en dat hebben jullie kunnen volgen. Dank ook voor deze onderscheiding, het lintje. Het is automatisme dat als je twaalf jaar raadslid bent geweest, je die krijgt. Ik heb twaalf jaar, of meer, in de raad gezeten, dus hij lag op me te wachten, maar in dit geval is drie keer scheepsrecht. Dat weet jij ook. Toen wij in december 2013, drie maanden voor de verkiezingen, bekend maakten dat wij uit GGS stapten en met een eigen partij verder gingen, verklaarde bijna iedereen ons voor gek. Het zou ons nooit lukken en dus werden de toespraken voorbereid en de lintjes voor Ingrid en mij aangevraagd. De winst was niet zo groot als we gehoopt hadden, maar DSN behaalde wel één volwaardige zetel. Geen restzetel, maar een volwaardige zetel. Ik zat erin, Ingrid kreeg haar lintje en medeoprichter Alte Venema kreeg een bos bloemen. Mijn lintje werd teruggestuurd. Vier jaar later, in 2018, is hij opnieuw aangevraagd, want je weet immers maar nooit of zo'n een mens-partij weer een zetel weet te bemachtigen. Maar ja, ook toen waren we er weer bij. We hadden zelfs ruim 10% meer stemmen en werden als DSN opnieuw een van de 29. Alleen had de administratie het niet helemaal

door. Die kon het niet helemaal bijbenen, want een paar weken later kreeg ik een officiële brief van de commissaris van de Koning, waarin hij mij feliciteerde met mijn onderscheiding. Die brief zal ik over een paar weken wel weer krijgen, want nu is hij echt. Ik heb trouwens in aanloop naar dit moment, omdat het geen verrassing was, gegoogeld naar Gastelaars en Koninklijke onderscheiding en ik kwam er twee tegen. Eentje in '58 en eentje in '66, dus daarmee ben ik de derde op rij en eigenlijk werd het wel weer tijd voor een Gastelaars, toch? In aanloop naar dit moment heb ik regelmatig teruggedacht over 20 jaar raadslidmaatschap en ongeveer het eerste wat me te binnenschoot was een informele ontmoeting met de oud-burgemeester van Zoetermeer. Hij zei edelachtbare tegen me, want zo hoort het formeel. Hij drukte me toen ook op het hart nooit te vergeten dat de gemeenteraad het hoogste orgaan is in de gemeente en dat burgemeester en wethouders verantwoording moeten afleggen aan de raad. Ik ben het nooit vergeten, maar theorie en praktijk, zo bleek de afgelopen jaren, komen niet altijd overeen. Wat me ook te binnenschoot was de reden waarom ik 20 jaar geleden besloot om me kandidaat te stellen voor de gemeenteraad. Ik had een paar jaar actie gevoerd tegen de gemeente vanwege een bestemmingswijziging en kapvergunning bij mij in de buurt en toen vond ik dat ik het zelf maar moest doen als ik het zoveel beter wist. Ik kreeg die kans bij GGS. Er volgde een mooie tijd totdat het niet meer leuk was, maar desalniettemin dank voor die eerste mooie jaren samen. Het logo van GGS is nog altijd een mooie herinnering aan die tijd. Ik heb het samen met mijn vormgeefster ontwikkeld voor de winkelwagen-muntjes van de campagne 2010 en de basis van de foto van Ingrid Koomen. Na GGS kwam DSN en dat werden acht bijzondere jaren, waarin we hebben laten zien – Ingrid zei het al – dat politiek wel betrouwbaar kon zijn en daar hebben we echt ons allemaal voor ingezet: het bestuur en de fractie-assistenten net zo goed als de vaste kerngroep van DSN. Ik weet, Rob, dat jij vaak zei dat wij de grootste fractie hadden, maar dat is ook zo, want we zaten regelmatig met een heel betrokken team van tien tot twaalf mensen de raadsvergadering en andere zaken voor te bereiden. We hebben het al eerder gevierd, maar daarom ook hier nogmaals veel dank voor jullie tijd en inzet. Tot slot – Hans kwam daar ook al op terug – dank aan de oppositiepartijen van de laatste vier jaar. De samenwerking over onze verschillen heen heeft deze laatste periode niet alleen een gouden randje gegeven, maar heeft er ook voor gezorgd dat de andere 50% van de Soester kiezers gehoord werd in dit huis en zo hoort het. Dit was het, kort maar krachtig. Nogmaals dank en tot ziens.

VOORZITTER: Yolande, blijf even staan. Ik schors deze bijeenkomst om samen met Hans en jou een foto te maken voor Caspar en de media. Dan gaan we dat doen waar hij dat wil. Ik schors voor vijf minuten.

VOORZITTER: Ik wacht nog heel even op terugkomst van de griffier, want die is iets voor mij scoren. Dames en heren, ik heropen de vergadering. We dachten: waarom zouden we eigenlijk de Koninklijke onderscheidingen niet aan het begin van de avond doen, want anders zit de familie de hele avond te luisteren naar al het goeds wat alle andere raadsleden gedaan hebben. Dat is misschien wel veel gevraagd en het is leuk en feestelijk om het zo mee te maken. Fijn om te zien dat u de gedecoreerden al voor een deel heeft gefeliciteerd. Ik ga nu over naar de andere elf raadsleden, want ik heb al negen fractie-assistenten gehad en ik heb inmiddels twee Koninklijk gedecoreerden achter de rug, zou ik haast zeggen. Ik ga toch heel kort terugkijken op de afgelopen periode met twaalf partijen in de raad op 29 raadsleden. Er is wat te kiezen voor Soester stemmers en als ik zeg Soester stemmers, dan bedoel ik ook die van Soesterberg, want dat zijn ook inwoners van de gemeente Soest. Dus wat mij betreft moeten die zich ook gesproken voelen. Laat ik beginnen met te zeggen dat ik er niet omheen kan dat dit absoluut de moeilijkste raadsperiode in mijn best wel lange carrière in het lokaal openbaar bestuur is geweest. Ik heb 28 jaar achter me liggen en ik heb nog nooit eerder meegemaakt dat we niet na afloop van de vergadering konden bijpraten, dat we niet de persoonlijke verhoudingen konden onderhouden, de scherpe randjes die soms in een debat ontstaan konden bijslipen en alles wat daarbij hoort. COVID-19, corona in de volksmond, heeft de werking van onze democratie een lelijke knauw gegeven. Ik kom daar bij de verschillende leden, waar ik straks afscheid van ga nemen, nog op terug. We hebben met elkaar onontgonnen terrein verkend en laten zien dat lokaal bestuur een uiterst vitale en belangrijke bestuurslaag is en die heeft daar de waardering niet altijd voor gekregen. Ik hecht eraan om hier mijn dank uit te spreken aan de leden van B&W en de raad, die mij als persoon in mijn rol alle steun hebben gegeven die nodig was om ook in Soest een zo adequaat mogelijke invulling aan onze rol te kunnen geven. We zullen later nog wel eens terug kunnen kijken wat we goed gedaan hebben en wat beter had gekund, maar uw politieke moed om uw dagelijks bestuur, in het bijzonder mij, te steunen en niet te vervallen in gemakkelijk scorende oneliners heb ik buitengewoon gewaardeerd. Ik denk dat het echt in het belang geweest is van onze samenleving. We hebben de afgelopen jaren een veelheid aan besluiten genomen, we hebben felle debatten gevoerd, we zijn boos en blij geweest en ik ben van mening dat, ondanks alle complexiteiten van de afgelopen vier jaar, we erin geslaagd zijn om te laten zien dat ook bij ons

lokale politiek ertoe doet. Ja, we hebben een lagere opkomst gehad, maar niet heel veel lager. Alle partijen die hebben deelgenomen aan de verkiezingen zijn er op eigen kracht volledig in geslaagd, meneer Baks, om een zetel te veroveren. Voor de record, we hadden voor u geen Koninklijke Onderscheiding in de kast liggen. Dat is de kracht van het op gezonde wijze kunnen verschillen van opvattingen toch tot bestuur te komen. De kracht om na de verkiezingen altijd weer opnieuw te luisteren naar een ander. Je hoeft het er niet mee eens te zijn, maar iedereen in ons land mag gelukkig een eigen mening hebben en zich vertegenwoordigd voelen in ons lokaal parlement, de gemeenteraad. Dat wilde ik toch even gezegd hebben, zeker in deze ingewikkelde internationale tijden. Laten we blij zijn, dat we hier in deze pluriformiteit het lekker met elkaar oneens kunnen zijn. Dan het afscheid. Het is altijd moeilijk en met een beetje weemoed. Ik ben, zoals u misschien weet, een zeezeiler en dan heb je eb en vloed. De ene partij wordt met de verkiezingen een beetje kleiner en de andere een beetje groter. Soms raak je stukjes kust kwijt. Vandaag ook, in totaal dertien leden die afscheid nemen. Ik ga dat nu even iets anders doen dan andere jaren, want ik ga per fractie kort stilstaan bij de vertrekkers, daarna de gelegenheid aan de vertegenwoordigers van die fracties om iets te zeggen en tenslotte aan de raadsleden die niet terugkeren in de raad om hun laatste woord te hebben. Dan moet ik naar blaadje vijf, ik had het een beetje door mekaar gehusseld. Ik begin bij de fractie van GGS. We gaan maar liefst afscheid nemen van drie GGS'ers: Yolanda Bonouvié, Henk Diemers en Cees Paul. GGS is de fractie die het grootst was in de afgelopen periode en ik heb met bewondering gekeken hoe jullie, als buitengewoon verschillende persoonlijkheden, toch met elkaar een echte fractie zijn geworden. Dan ga ik eerst de tweede in de rij, Yolanda, toespreken. Een Soesterbergse in hart en nieren. Integer, recht door zee, zeer begaan met mens en dier en eigenlijk een beetje – ik heb dat zo mooi opgeschreven – met een onderbreking van vier jaar, want je was al eerder raadslid. Je hebt een pauze gehad tussen 2014 en 2018. Dit is de tweede periode in de raad. Ik zou iedereen willen waarschuwen, want over vier jaar is ze gewoon weer terug. Fris, uitgerust en bijgekomen van de heftige periode die we achter ons hebben. Altijd een goed oog voor de Soesterbergse gemeenschap en keihard werkend op de achtergrond in de GGS-fractie voor met name de Soesterbergse gemeenschap en met een goed oog voor de thema's waar jij het woord namens jouw fractie over mocht voeren. Dank je wel, Yolanda. Henk: hij zei: "Doe het kort, hè. Niet te veel." Jij weet het wel, maar niet iedereen weet het, maar ik ben een heel groot fan van Henk. Je hebt eigenlijk de pech gehad, Henk, dat je in deze periode raadslid bent geweest. We hadden het er bij het afscheidsdiner over aan tafel. Je kwam binnen als het gezicht van Overhees met een warm hart voor de sport en met een nog warmer hart over wat er in deze samenleving allemaal speelt. Wat had jij graag al die kennis op de informele momenten met ons gedeeld. Echt een man van het volk, zoals je een volksvertegenwoordiging wil hebben. Het verhaal van buiten naar binnen willen brengen. Maar ach, wat is deze periode anders geworden dan we allemaal hebben gewild. Ik weet dat je met jouw humor een belangrijke inbreng in je fractie hebt gehad en daarmee zeer waardevol bent geweest. Ik weet ook dat jij je soms bijzonder hebt geërgerd aan het onderlinge gebrek en respect in deze raad, omdat jij vindt dat er ruimte moet zijn voor de mening van een ander. Nee Henk, het heeft niet aan jou gelegen, Corona heeft je echt dwars gezeten. Een beetje letterlijk, maar in ieder geval figuurlijk. Twee jaar digitaal vergaderen heeft ervoor gezorgd dat we niet optimaal van al jouw talenten gebruik hebben kunnen maken, hoewel ik af en toe genoten heb als je weer een biertje aan het inschenken was op de digitale vergadering, maar dat geheel terzijde. Zorg en Welzijn, Sport en Recreatie, Verkeer en Vervoer waren niet de makkelijkste thema's in jouw portefeuille. Je bent het afgelopen jaar met pensioen gegaan en dat was een natuurlijk moment om te reflecteren en te zeggen: "Ik stop ook met mijn raadswerk." Dank je wel, Henk. Cees Paul, een beetje verstopt. Jij bent onnavolgbaar authentiek, heb ik opgeschreven, met een enorm cultuurhart. Je begon als fractie-assistent in de vorige periode en deze periode voor het echt. Je staat nu eerste reserve, dus ik ga mijn kruid nog een beetje droog houden. Toch kan ik met recht zeggen dat jij het raadslid bent met het meest tastbare resultaat van de afgelopen periode en dat vrijwel zonder kosten. Dames en heren, weet u nog de motie Slakkenhuis, ontdekt op de gemeentewerf? Dankzij jouw niet aflatende aandacht nu hier prompt te zien in de vijver voor het gemeentehuis, Cees, er zijn maar weinig raadsleden die een standbeeld kunnen realiseren, maar jij bent erin geslaagd. Namens iedereen die van kunst en cultuur houdt wil ik je daarvoor graag bedanken. Dank je wel, Cees. Jan, jij wil namens de fractie, volgens mij, nog wat zeggen.

DE HEER PAAUW (GGS): Dames en heren, goedenavond. Fijn dat ik als fractievoorzitter nu eindelijk eens wat mag zeggen van mijn eigen fractieleden. Bij zulk soort gelegenheden doet het altijd pijn om afscheid te moeten nemen van mensen die om een of andere reden niet meer terugkeren. Dat doet pijn, maar het geeft je op een gegeven moment de gelegenheid hun bijdrage eens wat meer voor het voetlicht te halen. Het functioneren van onze raad heeft invloed op ons als fractie. Dat hebben we kunnen merken, maar we hebben wel met zijn zessen een heel team gevormd. Dat is niet altijd heel soepeltjes gegaan, maar daar heeft iedereen zijn bijdrage aan moeten geven. Daarom wil ik mijn hele fractie hartelijk danken voor de saamhorigheid en het

overleg, wat we met zijn allen hebben gedaan, om er iedere keer uit te komen. Het is natuurlijk niet makkelijk als je wat wilt bereiken als fractie, als GGS. Dan moet je compromissen sluiten en we zijn er goed in geslaagd om toch ons eigen verhaal in stand te houden. Ik ben jullie er dankbaar voor dat we dat met zijn allen hebben bereikt. Voorzitter, ik kom even wat terug. Ik heb wat kleine presentjes. Het is altijd de bedoeling dat als mensen even vertrekken -u memoreerde er al aan, dat we op het ogenblik in een fase staan dat er straks een nieuw college wordt gevormd en we weten nog niet precies hoe het eruit komt. Dus ook al is Cees Paul de eerste reserve, hij is toch even weg en krijgt in ieder geval een cadeautje van mij, net zo goed als Yolanda en Henk. Dat geef ik jullie na afloop anders moet ik heen en weer lopen, maar ik wil apart toch zeggen hoe dat ging. Yolanda Bonouvrié heeft vier jaar in de raad gezeten en is nu weer teruggekomen. Zij heeft voor GGS veel betekend in de sfeer dat zij in wezen Soesterberg iedere keer bij ons op tafel heeft gelegd. Ze vraagt steeds van: denk daarom hoe dat gaat en wat de sfeer daarover is. Belangrijk is dat zij ook in gesprek ging met de inwoners van Soesterberg en als ze werd gevraagd: "Hoe zit het nou eigenlijk met die oude tempel?" Dan kon zij een prachtig verhaal hebben waarom we ooit hebben besloten waarom de oude tempel nu op de nominatie staat om daar een mooie woonwijk van te maken, omdat de uitvoering van Hart van de Heuvelrug nu pas komt. Yolanda, bedankt dat je dat hebt uitgedragen. Ik weet dat het niet altijd makkelijk is geweest om het te blijven doen, maar je hebt het volgehouden. Onze grote dank, ook voor je kritische houding naar de fractie toe. Als we het over bepaalde zaken niet eens konden worden, dan parkeerden we dat en gingen we dat later uitpraten. Ik ben je er dankbaar voor dat we als eenheid hebben opgetreden. Dan Cees Paul, de burgemeester refereerde al aan het prachtige standbeeld wat hij heeft gerealiseerd in de vijver. Iedere keer als ik erlangs loop en er komt nog geen water uit, denk ik: Cees, dat heb je niet goed geregeld. Maar goed, Cees, wie weet komt het nog dat er een fontein uitkomt. Het is heel bijzonder dat Cees eerst fractie-assistent is geweest en later bij ons raadslid. Hij wilde daarin met name zijn hobby cultuur graag doen, maar wij hadden toen wel de voorwaarde dat hij ook het dossier financiën onder zijn beheer had. Hij is lid geweest van de Auditcommissie en daar heeft hij ons geholpen om te voorkomen dat we iedere keer artikel 46-vragen moesten gaan doen à € 3.000. Daar heeft Cees in ieder geval voor gezorgd. Cees, dank je wel voor al je inzet. Dan kom ik bij Henk Diemers. Henk, we zijn elkaar misschien acht jaar geleden voor het eerst tegengekomen in de duinen, toen we beiden met onze hond wandelden en zo gezellig over allerlei zaken in Soest spraken en keuvelden. Je gaf heel duidelijk aan dat jij zorgen had om de toestand in Soest en je wilde je best wat meer gaan verdiepen in wat er verder allemaal speelde in Soest. Het is geen verpakking van Smurfit, maar hij is open. Henk, we hebben een hele bijzondere relatie gekregen de afgelopen jaren, met name als ik er eens een keer doorheen zat of zat te vloeken in mezelf. Dan belde ik een dag later altijd Henk op: "Henk, ik moet even met je praten." Jij kon heel goed spiegelen wat er allemaal was gebeurd, je kon meehelpen dat we weer door konden en dat de standpunten die we hadden ingenomen ook op tafel lagen als we heel kritisch naar elkaar waren als dingen niet goed waren. Dank daarvoor. Jij bent een heel integer en eerlijk persoon en zegt alles recht voor zijn raap. Dat heb ik zo gewaardeerd dat je geen blad voor de mond nam en dat wel eens de knuppel in het hoenderhok van onze fractievergaderingen lag. Daardoor duurde het wat langer, maar we wilden dat toch uitspreken en je gaf ons inzichten waar wij niet bij stilgestaan hadden. Henk, ik ga je missen. Jij hebt besloten dat je niet meer terug wilt komen als raadslid en je ook niet beschikbaar wilt stellen als lijstduwer, omdat je de kiezer niet op het verkeerde been wil zetten dat je toch beschikbaar bent, dus je wilt definitief afscheid nemen. Dat waardeer ik in ieder geval. Ik heb een kleinood voor bij jou in het huis wat een aandenken is dat jij hebt meegedaan aan de fractie van 2018 tot 2022. Je was voor saamhorigheid en overleg en daar wil ik je hartelijk voor danken. Henk, bedankt.

VOORZITTER: Dank je wel, Jan Paauw. Yolanda, jij als eerste het woord?

MEVROUW BONOUVRIÉ (GGS): Goedenavond allen, Soesters, Soesterbergers en mensen van buiten de contouren. Na de verkiezingen van 16 maart werd mij gevraagd of ik teleurgesteld was dat ik niet in de raad zou komen of dat ik blij zou zijn met mijn extra vrije tijd. De afgelopen vier jaar heb ik mijn vrije tijd met hart en ziel ingezet voor de gemeenteraad van Soest. Ik was dankbaar en vereerd dat ik zitting mocht hebben in de raad, dat ik de linking pin mocht zijn tussen inwoners van Soest en Soesterberg, het gebeuren in Het Witte Huis en weloverwogen keuzes mocht maken in het algemeen belang van de gemeente Soest. Vandaag neem ik afscheid als raadslid, maar ik blijf voor 100% betrokken bij Soest en Soesterberg. Ik roep nieuwe raadsleden op om te blijven luisteren naar de stem van de kiezer. Die was er niet alleen op 16 maart, maar die zal er de komende vier jaar ook zijn. Blijf betrokken en blijf de inwoners betrekken bij ontwikkelingen die hen aangaan, direct of indirect, want de kijkcijfers op YouTube moeten omhoog. De kiezer moet weer willen kiezen voor een eerlijke en betrouwbare politiek. Ik wens de nieuwe raad veel wijsheid, collegialiteit en een goede samenwerking toe. Dank jullie wel allemaal.

VOORZITTER: Dank je wel, Yolanda. Ik kijk naar Cees Paul, jij hebt het woord.

DE HEER PAUL (GGS): Dank u wel, voorzitter. Beste mensen, vandaag vertrek ik als raadslid. Ik sta nummer zes op de kieslijst van GGS en er zijn vijf kandidaten gekozen. Persoonlijk vind ik dat jammer. Jammer dat ik niet gekozen ben, want naast alle frustratie en teleurstellingen die je meemaakt als gemeenteraadslid is het ook interessant, leerzaam, eervol en vaak gewoon leuk. Ik heb ook de periode '14-'18 meegemaakt en dan bedoel ik niet de Eerste Wereldoorlog, maar de raadsperiode in de eenentwintigste eeuw, die ik in de loopgraven van de oppositie mee mocht maken. Dat was als fractie-assistent en ik heb gemerkt dat dat ook heel leerzaam is. Je bent voor 90% raadslid en je krijgt voor 10% betaald. Misschien ben ik hier, in deze zaal, binnenkort weer aanwezig als fractie-assistent of wellicht raadslid, als nummer twee, raadslid Aukje, weer wethouder Treep wordt namens GGS, want dan schuif ik een plekje op. Dan ben ik weer binnen, maar nog steeds niet direct gekozen. Dat is toch wel jammer. Uiteraard hoop en verwacht ik dat GGS weer zal deelnemen aan het college. Voor zover ik objectief genoemd kan worden, denk ik dat we een hele goede wethouder klaar hebben staan. Tijdens de laatste, mijn laatste, fractievergadering hadden we het over rode lijnen voor de coalitiebesprekingen. Niet zozeer de rode contouren voor bebouwing, maar de spreekwoordelijke lijnen in het zand: waar moeten we opletten in de coalitieonderhandelingen? Mensen die mij een beetje beter kennen, weten dat ik niet altijd het zonnetje in huis ben, maar de zaken soms somber inzie voor de wereld, voor Europa, voor Nederland en zelfs voor Soest. Hoe vreedzaam, groen en vredig het hier ook is als je uit de trein stapt. Ik gaf aan dat het college aandacht moet hebben voor crisis, meervoud. We zijn nog niet vrij van de COVID-epidemie en de internationale crisis vanwege de oorlog in Oekraïne is ook hier voelbaar en zichtbaar in de vlag die hier buiten waait. Tegelijkertijd groeit de wereldwijde klimaatcrisis. Bij de laatste overstroming in 1919 stond het water tot aan de Lange Brinkweg. Nu hebben we de Afsluitdijk en staat Overhees blank na een stortbui. Alleen daarom al lijkt het bouwen in de polder en het veen geen goed idee. Het verdraagt zich niet met de adaptatie aan het nieuwe normaal van een op hol geslagen klimaat. Een nieuwe of hernieuwde epidemie, vluchtelingen en droogte dan wel watersnood, is geen ver-van-mijn- bed-show meer. Het gebeurt in onze eigen, dicht betegelde, achtertuin. Dan volgt nu een drie uur durende rede over het historische recht op het voormalige grondgebied van Baarn, wat eigenlijk gewoon Soestdijk is en Zeist wat eigenlijk vrijwel Soest heette en niet meer is dan een voortzetting van Soesterberg, dus van ons. Die drie uur durende reden heb ik verder geschrapt. Ik zie geen heil in het streven naar steeds grotere gemeentes. Onderzoek wijst uit dat het in de praktijk niet goedkoper en ook niet efficiënter is. De regiovorming zie ik met het nodige wantrouwen vanwege het democratische- en staatsrechtelijke gat wat er ontstaat. Wat al ontstaan is, maar dit alles terzijde. Graag dank ik vrijwel alle raadsleden voor de samenwerking. Hartelijk dank voor de samenwerking met de wethouders, de burgemeester en natuurlijk de griffie. Spin klinkt niet aardig, ze zijn de spil in de lokale democratie. Dank aan de ambtenaren die ik heb mogen spreken als lid van de Auditcommissie, bijvoorbeeld. Hans Boks noemde het ook al. Een goede leerschool bij de voorbereiding van de begrotingen bijvoorbeeld de voorbereiding op de Cultuurvisie en andere losse onderwerpen. Dank aan de bodes die zich altijd bijzonder behulpzaam betonen om alles facilitair mogelijk te maken en dit geluid te laten klinken. Dank aan mijn moeder, die dit keer wel op me heeft gestemd. Tot ziens.

VOORZITTER: Zoals ik al zei, bijzonder authentiek. Henk Diemers.

DE HEER DIEMERS (GGS): Allereerst wil ik Rob bedanken voor zijn toespraak naar mij toe. Ik waardeer het enorm en ik heb een dusdanige klik dat ik tegen Rob bijna alles durf te zeggen en dat het ook wordt gewaardeerd. Daar ben ik je heel erkentelijk voor, dank je wel. Jan Paauw refereerde dat ik inderdaad met GGS in contact ben gekomen door het wandelen met de honden in de duinen. Er is toen een soort van vriendschap ontstaan. Dit is gelijk de periode geweest waar de actiegroep van MAVO –Meer Aandacht Voor Overhees – werd opgericht. Deze groep werd destijds in het leven geroepen om het bouwen van een sporthal in de wijk te voorkomen. Het resultaat is u allen bekend. In die periode werd ik serieus gepolst of ik interesse had om me eventueel verkiesbaar te stellen voor de gemeenteraadsverkiezingen. Onder het mom van 'kijk ook naar de andere kant van het actie voeren', had ik besloten om mij verkiesbaar te stellen. De keuze voor GGS was heel logisch, gezien de voorgesprekken die ik met de heer Paauw heb gehad. Het resultaat is bekend en ik had zitting gekregen in de raadsvertegenwoordiging door maar liefst twaalf partijen. In mijn optiek te veel partijen. Dit zit echter verweven in onze democratie. Als voorbeeld verwijs ik nu naar de huidige Tweede Kamer. Ik, in de politiek met de wetenschap dat ik geen politicus ben en waarschijnlijk ook niet zal worden, gaf thuis aan de keukentafel veel gesprekstof, zowel serieus als hilariteit. Toen kwam corona, een wereldwijde onbekende situatie met veel gevolgen en consequenties. Ook binnen de raad had dit grote gevolgen. Er werd overgegaan op digitaal vergaderen, het gemis aan persoonlijk contact werd steeds voelbaarder en

het niet even napraten met elkaar na de vergadering kwam de sfeer niet ten goede. In deze periode is onze griffier Rien van Vliet met pensioen gegaan en heeft Marcella het stokje met veel enthousiasme overgenomen. Vorig jaar heb ik besloten om mij niet meer verkiesbaar te stellen als kandidaat voor de gemeenteraad, ook vanwege het feit dat ik met pensioen zou gaan. Voor mij is de gemeenteraad de vertegenwoordiging van onze plaatselijke bevolking. Dit moeten wij ons goed realiseren en er is nog veel werk aan de winkel om onze inwoners meer te betrekken bij het beleid binnen de gemeente. Denk hier onder andere aan het vormen van projectgroepen waar zowel burgers, raadsleden en ambtenaren zitting hebben. Als voorbeeld noem ik de nieuwbouw van de sporthal, de komende woonprojecten, het behoud van natuur et cetera. Ook het betrekken van de jeugd kan een belangrijke bijdrage leveren. Om een en ander te realiseren en te laten functioneren is scholing en regelmatige bijscholing voor de raadsleden van belang. Denk hierbij aan heisessies en externe cursussen met bijvoorbeeld een overnachting om elkaar buiten de vergaderingen beter te leren kennen en dit niet eenmalig, maar regelmatig te laten terugkomen. De nu gekozen gemeenteraad bestaat uit tien partijen in plaats van twaalf. Tevens heeft er een verjonging plaatsgevonden en dat is een goede ontwikkeling. Rest mij alle bodes te bedanken voor al hun inzet om het werk mogelijk te maken en natuurlijk de goede verzorging van de inwendige mens. Ik wens de nieuwe gemeenteraad, het toekomstige college en de griffie veel succes en een goede samenwerking in de komende vier jaar. Ikzelf heb me al aangeboden om op de achtergrond toch nog wat te kunnen betekenen bij GGS en dat zal ik van harte doen. Het ga u goed.

VOORZITTER: Ik heb weer geluid, dus dan ga ik naar de volgende fractie en zal dit kaartje er vast uithalen. Alsjeblieft. We gaan afscheid nemen van drie leden van de VVD-fractie: Peter van der Torre, Rik van Zutphen en Sietske van der Vijgh. Peter, je bent een monument in onze raad, maar misschien moet ik wel zeggen, net als Cees, een kunstwerk, want dat klinkt misschien iets aardiger, want je passie ligt in hetzelfde domein. Je begon als raadslid in 1999. Je ging er tussentijds uit en kwam in de vorige periode terug als wethouder namens jouw fractie. Ik kan zonder overdrijven zeggen: een keihard werkende wethouder die zijn tanden mocht zetten in moeilijke dossiers. Je maakte deze periode plaats voor de jongere garde van de VVD, maar je bleef je evenzeer keihard inzetten als volksvertegenwoordiger namens de VVD. Het is bijzonder knap hoe jij dat gedaan hebt. Je hebt je op tal van terreinen politiek, cultureel en charitatief ingezet. Dat weten de meesten hier in de raad niet en daarom ga ik ze een keer noemen: Fonds voor Soest, Muziekpodium Eemland, Lions Club Soest en eerder al de Stichting Cultuurfestival Soest. Je hebt je bijvoorbeeld ook als penningmeester ingezet om de fusie te begeleiden van Idea Regio Cultuur Centrum, de cultuurorganisatie van de Bilt, Soest en Zeist. Deze raadsperiode begon roerig voor jou, met ook nog wisselingen in de fractie, het afscheid van jouw fractievoorzitter tussentijds en het super loyaal en bekwaam invullen van die positie in jouw fractie. Dan heb je alles gehad, denk je, en dan overlijdt een van je maatjes als lid van jouw fractie. Ik kan alleen maar zeggen: Peter, we hebben ontzettend veel respect hoe jij dat met zoveel genegenheid en energie voor de Soester samenleving hebt gedaan en hoe jij deze samenleving van dienst bent geweest. Dank je wel, Peter. Rik van Zutphen. Rik, je bent 20 jaar geleden naar Soest verhuisd vanuit Den Haag en dat je daar vandaan komt kunnen we nog horen. Je bent eerste reserve bij de VVD, dus net als bij Cees hou ik mijn kruid een beetje droog, want je bent van een gedegen opgebouwde politieke carrière. De vorige periode als fractie-assistent en nu als raadslid, dus ik ben benieuwd wat er nog in het vat zit. Jij hebt een herkenbaar VVD-geluid in de raadzaal en de digitale raadzaal gebracht en je hebt laten zien dat je het debat niet schuwt. Ik weet dat je een bijdrage aan onze lokale samenleving wil leveren en dat heb je de afgelopen periode met veel inzet gedaan. Ook voor jou geldt dat corona je een beetje in de weg heeft gestaan, want daardoor kon je niet altijd de erkenning oogsten die je had verdiend. Zoals ik al zei: we gaan je vast nog opnieuw meemaken in deze aankomende raadsperiode. Sietske, ik heb je deze periode al een keer toegesproken. Ik zou bijna denken: je bent voor het cadeautje teruggekomen. Dat je wegging was logisch, want je ging een stap voor je carrière maken en dat je terug bent gekomen is eigenlijk heel tragisch. Het was ook maar heel kort. Ik grijp het verdwijnen van jou uiteraard aan om een ander pleidooi te houden, namelijk een vrouw in de raad. Ik wil alle politieke partijen oproepen om meer vrouwen hoog te kandideren op hun lijsten. Er zijn nu drie raden in Utrecht waar meer vrouwen dan mannen in de politiek zitten. Het is dat wij in Soest gewend zijn om met een meerderheid aan dames in het college van B&W te zitten, maar ik vind het heel erg dat we nog steeds geen getalsmatig gelijke verhouding hebben tussen man en vrouw in deze raad. Ik grijp dat even aan omdat jij nu hier bent en ik de andere woorden al had gesproken. Dames en heren, ik ben natuurlijk niet betrokken bij de kandidatenlijsten van alle politieke partijen, maar hierbij meld ik mij aan als vrijwilliger voor alle vrouwen die in de politiek willen en die aspiratie hebben om in de raad te komen. U kunt van mij een training of opleiding krijgen. Dan ga ik nu eerst Peter het woord geven, want die gaat zijn twee burens toespreken en daarna hebben wij Karel van Geet bereid gevonden om Peter toe te spreken. Dus eerst Peter en dan Karel. Karel, misschien kun je alvast een beetje deze kant op tijgeren?

DE HEER VAN DER TORRE (VVD): Mensen, we kijken inderdaad terug op een hele bewogen periode. Een periode waarin veel is gebeurd, niet alleen politiek, maar ook op persoonlijk vlak binnen de fractie. Rob noemde het al. Sietske van der Vijgh vertrokken vanwege persoonlijke keuzes, Eric de Wilde vanwege dramatische gebeurtenissen op persoonlijk vlak en 'last but not least' het volkomen onverwachte overlijden van ons zeer gewaardeerde fractielid Fred Heidinga. Ook vanavond hebben wij, als fractie, zijn naam in gedachten. Bij de woorden die ik wil spreken, hou ik het kort. Zoals jullie weten is dat na Bert Krijger en het begin van de periode van Karel van Geet het adagium van de VVD. We houden het kort. Eerst even iets aangaande Rik. Rik, vanavond neem je afscheid als raadslid, maar morgen wordt je weer met open armen ontvangen als fractie-assistent en wellicht als de fractie deel gaat uitmaken van de coalitie, dat je weer als volledig raadslid gaat functioneren. Toch wil ik wat woorden tot je richten, mede naar aanleiding van een aantal zaken die je me zelf hebt laten weten. Rik is onze éminence grise, een wijze grijze man, niet direct op de voorgrond tredend, maar wel duidelijk met een mening. Juridisch en economisch onderlegd en in het dagelijks leven verbonden aan een aantal hoge scholen, waarbij je vooral afstudeerstudenten met jouw wijze raad begeleidde. Rik heeft acht jaar deel uitgemaakt van de fractie, eerst vier jaar als fractie-assistent en daarna afgelopen periode als raadslid. In de fractie wist hij met zijn bespiegelingen altijd een waardevolle bijdrage te leveren aan de discussies. In de fractie voelde Rik zich echt thuis en hij was altijd aanwezig, ondanks al zijn drukke overdag. Rik had trouwens altijd wel tijd voor een praatje en hij zit altijd vol verhalen. 'Never a dull moment' met Rik. Raadswerk betekent veel voor Rik. Een quote: 'raadswerk is veel breder dan de dagelijkse werkzaamheden en gaat over veel meer zaken die er voor de inwoners ook echt toe doen. Dat vind ik het leuke aan het raadswerk.' Einde quote. Minder leuk vond Rik soms de erg langdurende raadsvergaderingen, zeker als naar zijn zeggen, quote: 'een aantal raadsleden aan het drammen waren om hun punt te maken, ook al stond de uitkomst van de discussie eigenlijk al vast.' Einde quote. Moeilijk vindt hij het om aan te geven wat je als individueel raadslid nu echt bereikt. Je doet het namelijk als collectief met elkaar, is zijn mening. Rik vond het dan ook belangrijk dat besluiten met een breed draagvlak tot stand zouden komen. Weer een quote: 'Je probeert toch een zo breed mogelijk draagvlak te vinden en dat lukt niet altijd. Misschien zit daar wel het moeilijke van het raadslid zijn. Je kunt het eenvoudigweg niet iedereen naar de zin maken. Als je het voor de ene goed doet is het voor anderen weer minder goed, althans in hun gevoelens.' Rik blijkt met genoegen terug te kijken op de afgelopen periode en hij gaat graag door. De fractie zal hem die kans graag geven, want we hebben Rik ervaren en ervaren hem nog steeds als een solide, betrouwbaar, waardevol fractielid en vooral ook als een fijne collega. Dat vraagt om een vervolg. Dus Rik, tot morgen. Sietske, na een goede voorbereiding ben je in 2014 in de raad gekomen. Je beheerde de portefeuille Sport, Onderwijs en Cultuur en deed dat zeer contentieus. Altijd goed ingelezen en altijd goed voorbereid, ook ten aanzien van de onderwerpen die niet tot je eigen portefeuille behoorden. Het was dan ook volkomen terecht dat je in 2018 aan je tweede termijn begon. In deze periode maakte je deel uit van de Auditcommissie en werd daar zeer gewaardeerd voor je kritische analyses. Eind 2019 stopte je met je raadslidmaatschap om persoonlijke redenen. Je had net een nieuwe werkkring gevonden. Kortgeleden hebben we een beroep op je moeten doen na het overlijden van collega-raadslid Fred. Dat beroep was gelukkig niet tevergeefs. Je bent super collegiaal, dank daarvoor.

VOORZITTER: Dank u wel, Peter. Ga rustig zitten, want dan ga ik aan de heer Van Geet vragen om jou namens de fractie kort toe te spreken.

DE HEER VAN GEET (VVD): Voorzitter, dank u wel. Dames en heren, ik wil van deze gelegenheid gebruikmaken om op de eerste plaats de beide gedecoreerden te feliciteren. Yolande en Hans, van harte gefeliciteerd! Tevens wil ik gebruik maken van dit moment om de raadsleden die morgen weer doorgaan, de huidige raadsleden, erg veel succes te wensen voor de komende vier jaar. Dat geldt overigens ook voor potentiële nieuwe raadsleden die morgen aantreden. Ook jullie wens ik veel succes om dit mooie raadswerk te gaan doen. Ik zeg met nadruk: dit mooie raadswerk! Peter, je hebt zojuist afscheid genomen van de oude fractie, maar het is een beetje vreemd als je afscheid gaat nemen van jezelf. Dat kan niet en ik ben gevraagd om dat te doen. Je kunt je voorstellen dat ik die vraag bevestigend heb beantwoord. Niet om van je af te zijn, maar als blijk van waardering. Je bent, zoals de burgemeester al zei, in 1999 binnengekomen. Het bewijs daarvan zal ik je zo meteen overhandigen, dat het gebeurd is in die periode. Je bent eigenlijk kandidaat geworden in 1998. Ik denk dat wij binnen dit gremium, en waarschijnlijk samen met de burgemeester, de enigen zijn – misschien Rolf-Jan nog – die het monisme hebben meegemaakt. Monisme waar de wethouders deel uitmaakten van de raad en ook meestemden met hun eigen voorstellen. Ik kan u mededelen, dames en heren, ze stemden nooit tegen. Je hebt dat gedaan tot 2002, maar je bent doorgegaan tot 2006 en toen stopte je om moverende redenen. Je had het druk in het onderwijs. Je bent weer teruggekomen als wethouder en dat was in 2014. Je had het grote genoegen dat je op dat moment, onder andere, de portefeuille Sociaal Domein had. Ik meen

dat Hans Boks het noemde, maar je was zeer nauw betrokken bij het fenomeen De Heijbergh. Ik wil niet zeggen dat je daar grijze haren door gekregen hebt –misschien had je die al een beetje, dat weet ik niet –maar dat was ongelooflijk pittig door alles wat daarbij gebeurde. Hans weet daar alles van. Wat me wel is opgevallen, is dat er halverwege die periode, dus 2014-2018, in één keer een switch kwam. Je ruilde met Marcel Adriani, want die ging het van jou overnemen en jij ging financiën doen. De reden daarvan is me tot op heden niet helemaal duidelijk geworden, maar gezien het feit dat Marcel een tijd een goede voorzitter is geweest van de Werkgroep Sociaal Domein, denk ik het antwoord te weten. Peter, jij werd geconfronteerd met bezuinigingen, want je ging de financiën overnemen en één daarvan was cultuur. Er is al het een en ander gezegd over jouw culturele instemmingen daar waren bezuinigingen in, vier ton. Ik vergeet dat van mijn leven niet meer. Je hebt het toch gedaan, dat wil zeggen: je hebt het voorstel, zoals dat hoort in het dualisme, voorgelegd aan de raad en de raad ging daarmee akkoord. Na die wethoudersperiode – dat werd ook al gememoreerd –ben je toch teruggekomen in de raad. Ik moet je zeggen, de manier waarop je dat hebt gedaan –dat heb ik uiteraard van zeer nabij meegemaakt– is bewonderenswaardig: rustig, weloverwogen, deskundig en buitengewoon collegiaal. Ik moet eerlijk zeggen, ik vraag me af of ik dat zelf zo had kunnen opbrengen. Die waardering komt jou echt toe, want met jouw verbindende mogelijkheden heb je dat allemaal gedaan. We komen aan het eind van deze periode. Jouw politieke carrière stopt hiermee. Je hebt een fors aantal jaren aan de politiek deelgenomen en voor jou is het nu afgelopen. Ik wens je, uiteraard niet alleen jou, maar ook jouw dierbaren, voor de toekomst veel succes, vooral gezondheid en wij blijven elkaar uiteraard zien. Ik heb je beloofd dat ik je een bewijs zou geven dat je in 1999 al gekomen was en dat kom ik je nu aanbieden samen met een bos bloemen.

VOORZITTER: Ik kan u moeilijk iets weigeren, meneer Van Geet. Zegt u nou dat die bloemen uit 1999 zijn? Dames en heren, we hebben enige tijd hier met elkaar doorgebracht. Ik ben natuurlijk nog lang niet klaar, maar ik denk dat het een goed moment is om een korte pauze in te lassen. Pardon, ik krijg weer op mijn donder. Ik moet natuurlijk de kandidaten de gelegenheid geven om iets te zeggen. Zal ik eerst Sietske vragen om het woord te voeren, dan Rik en dan Peter? Wat zeg je? Rik en Peter? U laat de beurt voorbijgaan. Peter, dan heb jij het laatste woord namens jullie alle drie. VVD'ers zijn toch altijd heel bescheiden, dat merken we weer.

DE HEER VAN DER TORRE (VVD): Vreemd om afscheid te nemen van- en op een plek waar je veel uren hebt doorgebracht. Een plek waar je soms je ziel en zaligheid hebt ingelegd. Een goed moment om even terug te kijken op de afgelopen jaren, denk ik. Waarom wordt iemand eigenlijk raadslid? Ik wilde in ieder geval een bijdrage leveren aan de samenleving. Dat deed ik al via divers vrijwilligerswerk– Rob zei er al iets over – maar ik wilde meer doen met een groter bereik. Ik wilde mezelf verder ontwikkelen en mijn netwerk uitbreiden, maar vooral wilde ik meer doen met mijn liberale levensvisie, meer dan die ene keer stemmen in de vier jaar. Dat betekende voor mij nu zelf verantwoordelijkheid nemen voor een betere samenleving, in casu de Soester samenleving. De officiële taken van een raadslid zijn vrij overzichtelijk. Je bent volksvertegenwoordiger, je vertegenwoordigt de mensen die op jou of je partij hebben gestemd. Dat betekent natuurlijk wel dat je je dorp en de kiezers echt moet kennen. Kaderstellend, je bepaalt de hoofdlijnen van het beleid. Dat vereist kennis, inlevingsvermogen, een kritische blik en waar nodig je nek durven uitsteken. We hebben ook een controlerende taak, want je controleert of het beleid juist is uitgevoerd. Hierbij dien je na te gaan of je de gestelde doelen wel hebt bereikt en waar beleidsbijstelling nodig is. Dit laatste is echt een ondergeschoven kindje in de meeste gemeenteraden, omdat je daarmee moeilijk politiek kan profileren, maar ik wil wel aangeven dat het belangrijk is. Wat betekent dat raadswork nou in de praktijk? Vooral veel informatie lezen, overleggen, vergaderen, ervaren, maar vooral luisteren en veel tijd investeren in mensen en helaas soms ook in procedures. Een van de belangrijke dingen die je moet leren is het omgaan met verschillende belangen. Bij veel van de moeilijke beslissingen in de raad gaat het uiteindelijk om die belangenafweging. Soms en misschien wel vaak schuren of botsen die belangen. Algemeen belang versus individueel belang. Belang van bewonersgroep A versus groep B. Partijbelang versus coalitiebelang, et cetera. Voorbeelden hoef ik eigenlijk niet te noemen, zoals bouwplannen voor woningzoekenden ten opzichte van het belang van direct-omwonenden of, een keuze waar we onder andere nu voor staan, wel of geen windmolens. Voor allebei zijn hele goede argumenten te geven, belangenafweging. Dat zijn serieuze zaken waarmee je wordt geconfronteerd en die je bewust maken van de verantwoordelijkheid die je hebt voor de Soester samenleving. Als gemeenteraadslid ben je ook nog partijlid. Je partij ziet je als haar vertegenwoordiger van haar belangen, maar daar geef je als raadslid natuurlijk je eigen aanvulling aan, gebaseerd op persoonlijke opgedane inzichten. De partijvisie is je leidraad, maar daar moet je je eigen afwegingen bij kunnen maken, zonder last of ruggespraak en vanuit je eigen geweten. Bij alle afwegingen en krachten die intern op je inwerken, zoals hierboven geschetst, moet je je tegelijkertijd terdege bewustzijn van het externe beeld wat je oproept. Ga je hierbij voor de korte

termijn populariteit? Hoe je scoort in de raad? Bij je achterban? Hoe scoor je in de media? Of geef je soms toch maar even iets weg voor de korte termijn, om voor de lange termijn echt iets voor elkaar te betekenen en voor elkaar te krijgen? Belangrijk vind ik dat je altijd open bent en uitlegt waarom je de keuzes maakt. Wat me bijblijft van de Soester raad is dat er, ondanks de soms in de vergaderingen uitvergroete tegenstellingen, wel echt zorgvuldige afweging bij de besluitvorming plaatsvindt. In de meeste fracties vinden goede discussies plaats en de partijen komen goed beslagen ten ijs in de raad. In de raadsvergaderingen zelf komt in het onderling debat soms iets te weinig het een en ander uit de verf. Dat heeft wellicht te maken met de structuur, maar daar gaat de komende tijd aan gewerkt worden en de geluiden van de nieuwe fracties over toekomstige samenwerking klinken positief. Ik kijk met een goed gevoel terug op mijn jaren in de Soester politiek. Ik heb veel mogen meemaken. Ik heb als wethouder sturing kunnen geven en in relaties met inwoners, belangengroepen, fracties, raad en college veel waardering ondervonden. Al deze ervaringen hebben mij een completer mens gemaakt en ik ben blij dat ik heb kunnen bijdragen aan een beter en mooier Soest. Ik bedank alle raadsleden, de voorzitter van de raad, mijn fractiegenoten, het college, de griffier en de ambtelijke medewerkers met wie ik samen heb gewerkt en van wie ik weet dat ze zich nog elke dag inzetten voor onze mooie gemeente. Als laatste wil ik, net als Karel, de komende raad, die morgen van start gaat, veel succes wensen en ik hoop dat ze dezelfde mooie ervaringen mogen hebben als ik heb gehad in mijn periode. Dank jullie wel.

VOORZITTER: Dank je wel. Dan gaan we nu een korte pauze doen van een minuutje of tien. Dan wordt er aan de bel geklingeld en vraag ik u weer om terug te komen.

VOORZITTER: Mag ik iedereen vragen om weer te gaan zitten. Als dat het geval is heropen ik deze vergadering. Ik ga even naar de andere kant. Ik ben er nog eentje kwijt. Mevrouw Gastelaars komt vanzelf terug, denk ik, of die is al op weg naar Portugal. Ik zie haar niet, dus ik ga toch maar beginnen als jullie het goed vinden. Soest2002, mevrouw Heather Treffers. Blijf nog maar even zitten, want ik ben nog lang niet klaar. De partij groeit, maar Heather stopt. Ik kan de afwegingen natuurlijk volgen en zonder iets naars over de nieuwe kandidaten te willen zeggen, ga ik je wel missen. Het zakelijk inbrengen in een politieke omgeving, onbevangen, scherp op de inhoud en aangenaam in de relatie. Ik zie nog zo voor me dat jij over de huisvesting onderwijs je tot in de finesses in alle 27 bijlages hebt verdiept van die materie, er een mening over had en er het liefst met de wethouder en de ambtelijke organisatie over in gesprek wilde gaan. Je hebt enthousiast deelgenomen aan de Raadswerkgroep Sociaal Domein, buiten het zicht vaak van de politiek zo'n werkgroep van de raad, maar het is belangrijk werk wat daar gebeurt. Ook jij bent een van die raadsleden die in de verbinding naar de samenleving vooral voor jouw fractie veel hebt kunnen betekenen, maar helaas door corona in dat werk belemmerd bent geraakt. Ik herinner me dat ik bij een thuisbezoek – voor degenen die dat niet weten, de nieuwe raadsleden hou je vast en ik kom bij allemaal thuis langs – bij jou thuis was en toen hebben we over dat prachtige boekje dat je hebt gemaakt gesproken, over de tekeningen en illustraties. Dat is een boekje waar je veel van jezelf hebt gegeven en jezelf kwetsbaar durfde te maken. Die kwetsbaarheid heb je ook in de politiek durven laten zien. Ik heb daar veel respect voor en ik spreek de verwachting uit dat we in Soest vast nog meer over je zullen gaan horen. Ik weet dat Karin ook nog wat tegen je wil zeggen, dus Karin, als jij nou hier wilt komen, dan mag jij het overnemen.

MEVROUW SCHOLTEN (SOEST2002): Heather, er werd je eens door een journalist gevraagd: waarvoor sta jij in de politiek? Jouw antwoord was: "Aanpakken." Je houdt van een duidelijke koers, zei je tegen die journalisten je zet je graag in voor goede zorg aan ouderen. Dat aanpakken, daar verwees de burgemeester zojuist ook naar, hebben we gezien. Dossier Onderwijs lag je na aan het hart. Je knaagde je tot op de laatste letter, de laatste pagina en de laatste bijlage vast in alles wat cijfertjes en lettertjes waren, die het dossier uiteindelijk helemaal van jou maakten. Dat was groots en dat bracht ons in de fractie tot gesprekken, waarvan we soms hadden van: de waarom vraag, constant de waarom vraag. Hij was zo steengoed, want we bleven discussiëren met elkaar en je hield ons scherp daarin. Het waren mooie momenten en ze waren intensief, maar jij hielp elke keer weer te zorgen dat bij ons dingen niet gewoon waren als we het over dat dossier hadden, maar dat we een kritische kijk bleven houden. Dat was jouw inzet, Heather. Bij Veilig Wonen in Soest was je ook zeer betrokken. Je haalde vaak, bij regelmaat zelfs, met de fractie dingen aan die je in je leven in het contact met de inwoners tegengekomen was. Ook daar knaagde je je in vast. Als wij na een tijdje zeiden: "Heather, is het opgelost?" Dan wist je het precies te vertellen of je gaf ons aan: "Nou, daar moeten we op blijven letten, want het is nog niet over. Heb je wel eens op die groepering gelet? Daar gebeurt ook het nodige. Dat is niet altijd goed voor andere groepen Soesters. Blijf alert!" Jij bleef het ons bij herhaling melden. Dat is je kracht, Heather, want als je je er voor inzet, zet je je er finaal voor in en dat is lovenswaardig, dus daarvoor complimenten en dank. Er kwamen andere dingen op jouw pad. Een boek waarin je jezelf

liet zien als schrijfster, als prachtig tekenaar en waarin een onderwerp aan de orde kwam wat jou na aan het hart lag, maar wat jou ook kwetsbaar maakte. Hoe knap om dat zo uit te dragen. Boek twee is in de maak of misschien zelfs al bijna klaar, maar complimenten, heel knap. Uiteindelijk ging het bij je knarsen. Er kwam wat zand tussen de radertjes: kinderen, één man, één hond, één paard en een heleboel fractievergaderingen. De vergaderingen die Soest2002 heel graag mee wilden maken deden we graag in compleetheid, dus nog meer beroep op jouw vrije tijd. Dat ging knarsen en op het moment dat de kandidaatstelling daar was, had jij de gedachte: passen alle speerpunten bij mij en past de tijdsvraag nog steeds bij mij? Dat was een worsteling en ook dat hebben we gewaardeerd in jou, want het was niet achteloos besluiten van: dan stop ik ermee en doe ik wat anders. Nee, je hebt het heel weloverwogen gedaan na meerdere gesprekken met mij en het bestuur. Dus ook daarvoor een compliment, er was niets achteloos. Om de tijd die je nu heel graag in wilt zetten voor de man, de hond, het paard, de kinderen, het huishouden misschien en je vriendinnen die je zo gemist hebt, hebben wij een cadeau voor je gekocht met een Soester achtergrond, want dat blijft, onze Soester ondernemers. Hiermee kun je één man, één kind, een heleboel mannen, een heleboel kinderen of een heleboel uit je sociale netwerk uitnodigen om gezellige dingen te doen. Heel veel dank voor jouw inzet, Heather.

VOORZITTER: Heather, nu mag je wel naar voren komen.

MEVROUW TREFFERS (SOEST2002): Dank voor de mooie woorden, Karin en Rob Metz. Geacht college, raadsleden en allen die hier aanwezig zijn of thuis luisteren. Hoe zou het zijn, raadslid zijn? Dat vroeg ik mij vier jaar geleden af na jaren binnen het ambtelijk apparaat gewerkt te hebben. Nu raadsvoorstellen beoordelen en richting geven in plaats van ze te schrijven. Hoe zou de dynamiek voelen en het spel gespeeld worden? Die kans kwam voorbij en ik greep hem met twee handen aan. Het was een ervaring die ik niet had willen missen en mijn blikveld heeft verruimd. De politiek bleek complexer dan ik had durven vermoeden. Wist ik uit ervaring dat de echte informatie vaak te vinden was in de achterliggende, soms dikke, dossiers. In de praktijk ging de aandacht veel vaker naar de omstanders en belanghebbenden en wat die er op de publieke tribune over te zeggen hadden. Die emoties liepen soms hoog op. Enerzijds maakte dat ons snel duidelijk waar de pijnlijke punten lagen, anderzijds zat niet de stille meerderheid op die tribune. Die stem leek wel eens ver weg. Geheel onbevangen ging ik dit avontuur aan. Helaas sloeg bij ons het noodlot toe. Ik verloor mijn vader en moest genoodzaakt al zijn zaken waarnemen, onder andere een omvangrijk lopend bouwproject. Gelukkig kon onze oud-voorzitter, Loek de Rooij, mij daarbij helpen. Wie had ooit kunnen vermoeden dat hij en zijn vrouw heel kort daarop zouden komen te overlijden. Dat relativeert enorm, niet te bevatten. Hetzelfde geldt natuurlijk voor Fred Heidinga, onze auteur en vriend. Zware dossiers kwamen voorbij, zoals boer Dorrestein en de oude tempel, waar veel weerstand op kwam vanuit de samenleving. Nog los van de opvattingen in onze fractie, moesten we soms blind koersen op wat de raadsleden voor ons al hadden besloten in de jaren daarvoor. Daar kwam de coronacrisis ook nog eens bij. Veel werd in Den Haag bepaald en dat werd nu voelbaar. De horeca had het zwaar te verduren, het contact met de inwoners was moeilijk. De kloof tussen politiek en de samenleving groeide. Als raadslid heb je een publieke functie, maar daarvan kreeg ik het soms ook Spaans benauwd, zeker met een stel pubers in huis die zich niet bepaald aan al die regels hielden. Scholen waren gelukkig bekend terrein voor mij, al was het soms niet eenvoudig om niet die diepte in te gaan en om op het procesvlak te blijven. Geregeld kwamen er lastige maatschappelijke onderwerpen voorbij waar ik graag met de hele raad over had willen praten. Politiek gevoelige zaken en die los je niet op door ze dood te zwijgen. Met het bespreekbaar maken zet je een eerste stap. Daarvoor moet overigens ook de ruimte worden geboden. Werd er een motie ingediend vanuit de oppositie, dan vroeg ik vaak: "En, gaat er iemand van de coalitie mee?" Helaas was het antwoord daarop vaak 'nee', maar we doen het voor onze achterban. Zolang je echter geen raadsmeerderheid krijgt, wordt dat amendement of die motie verworpen en uiteindelijk is de achterban daar niet mee geholpen. Pas als je de ander zijn belangen doorgond en begrijpt, lukt het de juiste handreiking te doen, de ander werkelijk te begrijpen en in staat te zijn om tot oplossingen te komen. Dan kun je rekenen op echt draagvlak van een meerderheid. Ik wens de nieuwe raad hierin veel moed en wijsheid toe. Overigens konden we die brug binnen onze fractie vaak heel goed slaan. Discussies werden gevoerd met wederzijds respect voor elkaars opvattingen. Het lukte altijd om gezamenlijk tot een besluit te komen. Vele uren hebben wij samen gedebatteerd en ik denk daar met bijzonder mooie herinneringen aan terug. Uiteraard wil ik mijn voltallige fractie en bestuur daarvoor bedanken, alsmede mijn raadsleden en 'last but not least' de mensen die op mij gestemd hebben en hun vertrouwen in mij hebben gesteld. Wonend aan een rode contour, was het oprekken van die rode contouren als verkiezingsitem voor mij een principezaak. Dan is het belangrijk je hart te volgen en afstand te nemen. Natuurlijk ben ik trots op de verkiezingsuitslag van mijn partij. Ik wens hen en u allen veel succes toe komende raadsperiode. Ik sluit graag af met een klein gedichtje van Toon Hermans: Luisteren, het geldt voor alle mensen, wie of wat je ook bent. Luisteren naar de ander is een groot

talent. Aldoor luisteren naar jezelf, dat misleidt ontegenlijk, want de eigen akoestiek is ongehoord bedrieglijk. Dank u wel.

VOORZITTER: Dank je wel. Dan ga ik naar de fractie van D66. Ik weet dat daar ook hard gewerkt is in de afgelopen periode en ik heb daar twee heren waar ik afscheid van mag nemen: Marcel Adriani en Rolf-Jan Sielcken. Nog niet helemaal, denk ik, maar Marcel in ieder wel. Jij was net als Peter in de vorige periode wethouder en ik heb met ontzettend veel plezier met je samengewerkt. Ik heb ook jouw doopceel een beetje gelicht. Sinds 2001 actief voor D66, ik hoop dat het klopt. Ik had het net over een gedegen politieke carrière bij een ander, maar die van jou is daar zeker ook getuige van. Super loyaal aan jouw partij en principieel in je standpunten, ook als ze ten koste van jezelf gaan. Dat maakte deze periode voor jou heel bijzonder, want ondanks het verhuizen naar Soest, daar heb je veel privé-offers voor moeten brengen, heb je toch de hele periode voor D66 in deze raad zitting genomen. Chapeau! Ik heb in het college uit eigen waarneming kunnen zien dat je een uiterst kundig bestuurder bent en in de raad heb ik kunnen zien dat je een bedreven politicus bent. Ik zou haast zeggen: ik weet eigenlijk niet wat je leuker vindt. Met het oog voor verbinding heb je leiding gegeven aan de Raadswerkgroep Sociaal Domein. Best knap als oud-wethouder in dat domein. Daarbuiten, niet zo zichtbaar voor de meesten, ben je heel actief geweest voor de Wethoudersvereniging, het Toon Hermans Huis in Amersfoort en lid van de Auditcommissie hier. Ik moet heel eerlijk zeggen dat ik heb genoten van jouw gevoel voor ironie en humor, maar vooral heb ik genoten van jou als mens. Dank je wel, Marcel. Dan jouw buurman Rolf-Jan. Als je het hebt over een lange en intensieve betrokkenheid, in 1999 was je al voor D66 actief. In 2003 deed je mee aan de gemeentelijke bijeenkomst over de rondweg in Soest. Ik heb laatst nog iemand dat woord horen laten vallen. Op 7 november 2013 werd je – toen was je al als lijsttrekker door D66 benoemd – gauw als fractie-assistent geïnstalleerd om al te kunnen bijdragen. In 2014 werd je fractievoorzitter van die fractie. De grootste fractie zelfs op dat moment in de gemeenteraad. Die periode vond je wel wat saai, want de meeste besluiten werden met een grote meerderheid genomen. De afgelopen periode ben je vooral opgevallen door als ruimtelijk geweten keer op keer scherp bij de wettelijke taken van de raad te blijven. Een echte en terechte specialist met oprecht de intentie om naar anderen te willen luisteren, bruggen te slaan, argumenten te volgen en die tegen jouw afwegingskaders aan te leggen. Je bent voorzitter geweest van de Raadswerkgroep Omgevingswet, wat hier unaniem door de raad als uitwerking is geaccepteerd, dus ik denk dat wij nog veel aan je zullen denken. Natuurlijk ook nog een beetje horen, want ik heb begrepen dat je als fractie-assistent ons van al die ervaring toch nog in de aankomende periode laat profiteren. Dank je wel, Rolf-Jan en tot morgen, denk ik. Tineke, jij wil vast nog wat zeggen namens de fractie.

MEVROUW FLINTERMAN (D66): Marcel, een toespraakje. Ik weet dat je je hier altijd een beetje ongemakkelijk bij voelt, maar als ik je met deze speech nog vijf minuten langer in deze raadzaal kan houden zal ik dat niet laten. Nog even volhouden. Je zit hier voor de laatste keer als volksvertegenwoordiger, want voor wie het nog niet weet – Rob heeft het ook al gezegd – je kwam hier bijna zeven jaar geleden als wethouder, als opvolger van Yvonne Kemmerling die tussentijds naar Amersfoort vertrok. Je kwam vanuit Naarden waar je al wethouder was en ook eerder raadslid bent geweest. Dat je vervolgens in 2018 in de raad van Soest kwam was niet het plan. Je was lijsttrekker, had een ander pad voor ogen en dat is anders gelopen. Zo gaat dat soms met de plannen die we maken, maar als lijsttrekker heb je de kiezers niet teleurgesteld. Je hebt je zetel ingenomen en vervolgens meer dan je best gedaan deze raadsperiode als raadslid, maar ook als vraagbaak, mentor en coach binnen onze fractie. Je was voorzitter van de Auditcommissie, lid en voorzitter van de Werkgroep Sociaal Domein en voorzitter van de avonden samenleving. Veel waardering daarvoor. Het illustreert je betrokkenheid en verantwoordelijkheidsgevoel naar partij, fractie en deze raad. Je werkende leven heb je na je wethouderschap weer in no time ingevuld bij de Wethoudersvereniging en je hebt je eigen administratiekantoor opgezet. Met veel succes, want je hebt het heel druk, zeg je altijd het laatste jaar. We leerden elkaar kennen toen ik kandidaat-raadslid en jij lijsttrekker werd in 2017 en ik met verbazing een parallel universum instapte waarin jij me wegwijs maakte. Dat begon al met je motto – ik heb het net nog tegen Yolande Gastelaars gezegd, want zij heeft dat helemaal geïllustreerd in haar periode – 'Een goed raadslid is een ijverig raadslid.' Het kan zo op een tegeltje. Marcella, voor de nieuwe raad een tegeltje voor elk nieuw raadslid? Je positieve benadering van het werk van onze fractie voerde daarbij vaak de boventoon. Complimenten geven, successen vieren en anderen op het podium zetten, een hele fijne eigenschap, Marcel. Een ander kenmerk is je analytisch vermogen. Je kan haarfijn duiden wat de cruciale aandachtspunten van een raadsvoorstel zijn. Als ze dan in de fractievergadering verhit discussieerden over linksom en rechtsom, kun jij met een simpele opmerking het hele speelveld ineens omgooien of duiden. Zo'n uitspraak is: "Wat is eigenlijk het doel van dit voorstel?" Of: "Wat vinden we hier als D66 eigenlijk van?" Een standpunt zonder te toetsen aan ons gedachtegoed of aan het grotere plaatje. Waartoe doen we dit? Je bent een meester in het omdenken. Als het niet

zo kan, hoe dan wel? En het 'ja, mits' en niet het 'nee, tenzij'. Ook je bijdragen in de raad waren kenmerkend voor je: kort, krachtig en altijd 'to the point' en bij voorkeur met die leuke 'sound bite'. De portefeuille Sociaal Domein, waar je woordvoerder van was, paste goed bij je intrinsieke sociale betrokkenheid, want je stelt altijd het woord sociaal in onze sociale liberale partij voorop. Die sociale betrokkenheid zien we ook terug in je vrijwilligersfuncties bij de Stichting Ondernemersladder of je inzet bij het Toon Hermans Huis in Amersfoort en je vrijdagmiddag-ritjes op de bus van de SWOS. "Nee, ik kan niet, want ik heb vrijdagmiddag SWOS-busritjes." Dat hebben we de laatste jaren regelmatig gehoord als er iets was in fractie of raad op vrijdagmiddag. Iets waar je je niet op laat voorstaan, maar wat wel illustratief is voor wie je bent, Marcel, is klaarstaan voor anderen, betrokken zijn en helpen. Dan is het nu eindelijk klaar. Je vertrekt uit de actieve politiek en je gaat doen wat je Netty hebt beloofd: reizen, relaxen en genieten. Een plan wat er al lang ligt en wat jullie nu echt gaan uitvoeren. We hebben met de fractie al afscheid van je genomen, maar ik wilde je vanavond toch nog iets meegeven. Zoals je misschien weet verzamel ik spreuken-tegeltjes. Ik noemde het net al even. De hele wc hangt vol. Ik heb er eentje uitgetrokken, die geef ik vanavond aan jou, met de toepasselijke spreuk 'Van het concert des levens krijgt niemand een program'. Marcel, dank je wel voor je weliswaar niet zo geplande raadsperiode, maar het was wel een 'concerto Adriani' in majeure. Dank je wel. Goed, enveloppe twee. Rolf-Jan, Rob begon er net ook zo mee, Rolf-Jan. De rector op de middelbare school zegt: "Ja, Rolf-Jan." Dan hebben we weer een afscheidsspeech en dit is echt niet de bedoeling. Zo hadden we het niet bedacht dat je niet meer terug zou komen als raadslid, maar zo hard is politiek. Gelukkig heb je meteen aangeboden fractie-assistent te worden, dus morgen kom je gewoon weer terug en doen we net alsof er niks is gebeurd. Rob zei het net al, 1999, maar je politieke carrière gaat nog veel verder terug. Dat weet misschien niet iedereen in deze raad, maar die begon al eind jaren '70 als persoonlijk assistent van een gemeenteraadslid in Amsterdam en via assistent van het Tweede Kamerlid Jacob Kohnstamm werd je in de jaren'80 beleidsmedewerker bij de Tweede Kamerfractie van D66, jawel. Daarna kwam de lokale politiek, waar je begon als fractie-assistent. De cirkel is misschien wel rond. Uiteindelijk ben je in 2014 verkozen als raadslid en meteen gebombardeerd tot fractievoorzitter van een fractie van vijf. Dat is nog eens een binnenkomer. Daar moet je nou eens om komen: twee. Zo kan het verkeren. D66 was toen de grootste partij in de raad van Soest en vormde een coalitie met CDA, VVD en Soest2002, waar jij met wethouder Yvonne Kemmerling een belangrijke bouwsteen aan hebt geleverd. Vier jaar later trokken we na de verkiezingen samen op in de coalitieonderhandelingen met GGS, VVD en CU-SGP. Jij als ervaren politicus en ik als de doordrammende nieuwkomer. Een fijne samenwerking, waarin we elkaar heel goed hebben aangevuld. Afgelopen september heb je het stokje als fractievoorzitter overgedragen aan mij en opereer je wat meer in de luwte. Als fractievoorzitter was je een leider zonder te leiden, met een korte 'ei'. Je gaf ruimte voor inbreng, een ander geluiden afwijkende standpunten, want fractiediscipline is een woord wat we eigenlijk niet kennen in onze partij. Fractieovereenstemming wel, soms na hele lange discussies. Jouw uitgangspunt is daarbij, dat we er als redelijk denkende mensen met elkaar toch uit moeten zien te komen. Volgens mij is dat best goed gelukt de afgelopen vier jaar, toch? Als raadslid ben je druisig, zo noem ik het maar. Je roept nog wel eens iets vanuit de emotie van het moment, zwaaiend met je armen van verontwaardiging, maar altijd vanuit betrokkenheid en de inhoud en dat kenmerkt je. Altijd bezig om een goede oplossing te bedenken voor lastige problemen. Een verbinder en een echte bruggenbouwer. "Resultaat en draagvlak gaan voor mij hand in hand", is een van je uitspraken. Zoals je inbreng bij project Veenzoom, pragmatisch en oplossingsgericht. Of bij het ingewikkelde Dorrestein, zoekend naar ruimte en overeenstemming. Je kennis van zaken in je voorzitterschap in de Werkgroep Omgevingswet. Dan het dwaalspoor van de verstrooide professor dat je hebt uitgezet. De Rolf-Jan die zijn afspraken vergeet, de stukken niet kan vinden en digitaal de weg kwijt is, maar daar achter zit een scherpe, analytische jurist die puntig op inhoud een voorstel analyseert, een standpunt poneert of een ingediend amendement fileert. Ik heb veel geleerd van je argumentatie en redenerlijnen en hoe je bijvoorbeeld een goede motie schrijft, want elke zin en elk woord doet ertoe in het punt dat je wilt maken. Zoals gezegd, we hadden je nog graag vier jaar als raadslid erbij gehad en ik denk dat ik dat namens deze hele raad mag zeggen. Als smaakmaker, als ons politiek geweten en als de gezellige borrelaar na afloop van de vergadering. Gelukkig blijf je als fractie-assistent meedoen of misschien liever in jouw geval de Karel van Geet-benaming, als fractie-adviseur en dat waarderen we erg. We zijn blij dat we in de fractie de komende vier jaar nog vaak de vraag kunnen stellen: is Rolf-Jan er nog niet? Dan, uit het raam kijkend, je met wapperende jaspenden op je fiets aan zien komen stormen op de Dalweg, je horen mopperen als je weer iets niet kunt vinden in je mail, biertjes kunnen drinken in de tuin of je bulderende lach op de raadsborrel horen. Als progressieve denker en D66'er van het eerste uur heb je het soms moeilijk in de raad van Soest. Vooruitgang is vaak twee stappen naar voren en één naar achter. Blijf ons progressieve geweten, Rolf-Jan, in de fractie, maar ook in de raad. Ook voor jou een toepasselijke spreuk: 'Wie achter de kudde aanloopt, sjouwt altijd door de stront'. Toepasselijk bij jou als persoon, maar ook bij Soest als het boerendorp wat het toch eigenlijk gewoon is. Als je hem naast

de plaat van De Zaaier in de keuken hangt--Ik hoop niet dat we ooit weer digitaal gaan vergaderen, maar als dat zo is, dan is het een mooi duo en een mooie reminder voor ons allemaal. Tot morgen.

VOORZITTER: Dank je wel, Tineke. Mag ik het woord geven aan Marcel Adriani.

DE HEER ADRIANI (D66): Rob, dat waren mooie en warme woorden, dank je wel. Tineke, dank je wel. Nou ben ik een beetje van mijn à propos af en dat is lastig, want ik had niks op papier staan, dus ik moet het uit mijn hoofd doen. Ik ga mijn best doen, voorzitter. Ik sluit vandaag een periode af van meer dan 20 jaar betrokkenheid bij lokaal openbaar bestuur. Dit lijkt een goed moment om het hardop een keer toe te geven: ik heb het niet zo op de overheid. Dat dat zo is blijkt iedere keer als ik een landelijke stemwijzer invoer en de Piratenpartij stoer bovenaan komt te staan, met tot mijn niet geringe opluchting D66 op een tweede plaats en voor de statistici onder u, de CU op een derde plaats. Ik heb het niet zo op de overheid van links, waar onbeperkte macht en middelen ingezet lijkt te mogen worden om van die overheid een soort van rare geluksmachine te maken die ieder gevoel voor de eigen verantwoordelijkheid en voor het eigen geluk wegtikt en van ons langzaam afhankelijke kasplantjes maakt. Ik heb het ook niet zo, voorzitter, op de overheid van rechts, waar op een kille manier nergens geld voor lijkt te zijn, waarin de inwoner die zich tot de overheid wendt en met wantrouwen bekeken wordt – ik zei: ik kan het, maar nu ben ik het even kwijt en dat is jammer – en waar onbeperkte macht en middelen ingezet lijken te mogen worden om alles wat anders is dan het modale op armslengte te houden. Nou zou je je kunnen afvragen: waarom heb je je dan meer dan 20 jaar met ziel en zaligheid en al je creativiteit en tijd voor die overheid ingezet? Welaan, ik ben er tot in het diepst van mijn vezels van overtuigd dat we als maatschappij een aantal dingen beter samen kunnen oppakken dan dat ieder voor zich dat oppakt of dat we het aan de markt overlaten. In die geest heb ik met plezier en trots mijn steen bijgedragen. Weggaan is moeilijk, ook al is het een door mijzelf gekozen moment en is het na een periode die ik net zo lief misschien wel niet had gehad. Het blijft toch moeilijk. 'Partir c'est mourir un peu' en zo is het ook. Het heeft twee voordelen en die wil ik vanaf deze plaats voluit uitnuttten. De ene is dat er warme woorden tegen je gesproken worden. Dat bleek het geval, dank jullie wel daarvoor. Dat is enorm ego-strelend en raakt mij diep. Het tweede is dat je in de gelegenheid bent om een microfoon voor je te hebben en dingen te zeggen waarvan je vindt dat ze gezegd moeten worden, zonder je af te vragen of dat misschien wel politiek opportuun is. Dat leidt mij tot twee slot opmerkingen in die geest. De eerste is deze: het brallerige gedachteloze aan machtswellust grenzende victorie-gekraai van de overwinnaars en, wat mij betreft, in gelijke mate het even gedachteloze weinig creatieve Calimero-gedrag van de verliezers heeft de afgelopen vier jaar raadsbrede samenwerking in de weg gestaan. Voor mij is democratie niet je wil opleggen aan de minderheid of wij tegen zij. Volgens mij is democratie het geïnstitutionaliseerde besef dat het ook de ander kan zijn die gelijk heeft. Ik wens u, voorzitter, en in u mijn opvolgers in deze raad toe, dat de volgende periode meer in die geest aan plaatsvinden, zodat raadsbrede samenwerking misschien wel mogelijk is. Mijn tweede en laatste slotopmerking en dan kom ik echt tot een afronding, voorzitter, leid ik in met een enkele dichtregel. Die heb ik al eens eerder uitgesproken in deze raad. Hij is vrij naar Marsman: 'Denkend aan Holland zie ik maaiende wieken in rijen in eindeloos laagland staan'. Dan komt hier mijn slotopmerking: het terugdringen van het gebruik van fossiele brandstoffen is oneindig veel belangrijker en urgenter dan het vrije uitzicht over de Eempolder. Dank u wel.

VOORZITTER: Dank u wel, meneer Adriani. Meneer Sielcken.

DE HEER SIELCKEN (D66): Beste collega's, beste dames en heren. Graag deel ik met jullie enkele plussen en minnen in mijn tijd als raadslid, maar dan wel met de blik naar voren. Ik behoor tot de groep oudere raadsleden. Ik praat veel, ook al heb ik geleerd mijn mond wat meer dicht te houden, met dank aan Yolande Gastelaars. Wij ouderen willen graag meer jongeren in de raad en die zitten niet te wachten op dat vele gepraat van ons, dus hoe gaan wij het aantrekkelijk maken voor die jongeren, zodat ze in de raad gaan komen. Dan heeft mijn partij een jongere op de lijst en die wordt dan niet gekozen. Sorry, Dennis! Acht jaar in de raad en acht jaar in de coalitie, inclusief al dat 4-plus overleggen met wethouders in achterkamertjes. Leuk die voorinformatie, maar tegen welke prijs? In de raad was het, net als voor de oppositie, een enkele motie en slikken. Tegen stemmen was dan niet echt een optie. Hoe zal het zijn als wij als raad gezamenlijk meer speelruimte nemen in plaats van dat slikken of stikken? Meer gezamenlijk nadenken over oplossingen of hoe iets beter kan. Een uitdaging voor de komende periode, want hoe leuk kan het zijn samen met raadsleden uit alle fracties, de wethouder als adviseur en ambtelijke ondersteuning brainstormen. Ik spreek over een van mijn hoogtepunten van het raadswerk, de Raadswerkgroep Omgevingswet. Over de grenzen van de politiek kijken wat goede oplossingen zijn, terwijl de raad zijn politieke autonomie behoudt om de voorstellen te beoordelen. Misschien iets om vaker te

doen. Ik kan wel wat items bedenken voor zo'n raads werkgroep. In het bijzonder dank aan de bedrijfsleiding van deze raad met Rob als persoon en instituut, die pal voor zijn raadsleden staat in tijden van nood. Dank aan de griffie en in het bijzonder, Heleen en Aafje, voor jullie meedenken over de meest uiteenlopende issues die deze acht jaar voorbij zijn gekomen. 'Last but not least' onze Rien, maar die woont bij mij in de straat dus daar ga ik nog bij op de koffie. Uiteindelijk kom ik toe aan de kern van het Nederlands politiek stelsel volgens het ongeschreven staatsrecht en dat is de raadsfractie. De veilige haven om ideeën uit te breiden en aan te scherpen. Mijn D66-fractie die mijn discussiedrang heeft getolereerd en tot nieuwe moties en amendementen heeft geïnspireerd, maar bovenal vriendschap en vertrouwen heeft geboden. Dank daarvoor, Tineke Dennis, Marcel en natuurlijk Nermina. Dank u wel voor de aandacht.

VOORZITTER: Ik moet de goede papiertjes meenemen. Ik heb er steeds minder over, maar dat had u al meegekregen. Het CDA, afscheid nemen van Raymond Kramer. Hoe beschrijf je nou iemand die na zijn studie teruggekomen is naar Soest, omdat hij de Soester politiek in wil? Die al vanaf 2014 vanuit de CDA-fractie duidelijk wil maken dat jongeren er in Soest ook politiek toe doen en het verschil kunnen maken. Iemand die bouwen en wonen zo ontzettend belangrijk vindt. Die als meest begeerde vrijgezel aan de raads carrière begon en als jonge vader eruit stapt. Die Soest gaat verlaten omdat hij hier geen passende woonruimte kan vinden. Wat heb jij fijn meegewerkt om jongeren in filmpjes te inspireren dat het echt de moeite waard was. Ik zei net, met het afscheid van Sietske, iets over vrouwen in de raad, maar jongeren zijn het andere thema. Ik werd net aangesproken door jouw buurvrouw, maar die wist niet wat ik al had opgeschreven. Jongens, laten we als raad alsjeblieft meer representatief zijn voor onze hele samenleving. Het geldt ook voor jongeren: als jullie interesse hebben in de politiek, dan maak ik er heel graag tijd voor om het uit te leggen, te begeleiden en op te leiden en maak dan je eigen keus. Het maakt me niet uit van welke partij. Het is zo belangrijk dat iedereen zich vertegenwoordigd voelt. Wat heb jij het er moeilijk mee gehad, Raymond, als het college het volgens jou echt helemaal verkeerd deed. Ik heb wel eens het vuur uit je ogen gezien. Dan weer wat positiever, de al genoemde Raads werkgroep Omgevingswet. Je laat een erfenis achter waar wij nog veel, in positieve zin, over zullen spreken. Twee dingen: de inhoud, maar ook hoe die groep tot resultaat is gekomen. Raymond, je was een van de jongste raadsleden, maar eentje die goed en met gezag sprak. Je wist waar je het over had en naar jouw bijdrage werd echt geluisterd, ook al haalde je niet altijd je gelijk. In ons gemeentehuis werd ook door de ambtelijke organisatie met onzorg over je gesproken. Ik spreek de wens uit dat je vanaf nu positief kunt terugkijken op een belangrijke periode, waarin jij jouw bijdrage hebt kunnen leveren en het verschil hebt kunnen maken. Ik denk dat jij als toekomstig Baarns inwoner je wellicht kunt inzetten om van het CDA weer een partij van betekenis te maken. Het talent ervoor heb je en ik hoef jou niet uit te leggen wat woekeren met talenten betekent. Dank je wel, Raymond. Peter, jij wil nog wat zeggen.

DE HEER LUCAS (CDA): Ik ben aan het knopje gewend. Raymond, maar ook Alex, want het is niet alleen het afscheid van Alex, maar ook van Raymond. Van alle twee en Alex, daar wil ik mee beginnen. Negen jaar fractie-assistent voor het CDA en Alex maakte, net als Raymond, deel uit van ons CDA-driemanschap. Zo noemden we ons. Je mocht dan weliswaar niet spreken in de besluitvormende raad, je liet gelukkig wel op andere manieren van je horen: veiligheid, grondstoffen, RMN, woningbouw-TBS, om maar eens wat te noemen. Jij was letterlijk onze fractie in actie. Jij wees ons op wat je las en wat je hoorde en ik hoop dat ik je de ruimte heb gegeven te doen wat je nodig vond. Ik ben blij dat je deel uitmaakte van onze fractie, want wat we allemaal nodig hebben als raadslid is iemand die luistert naar wat er buiten deze zaal wordt gezegd. Alex, dank voor je bijdrage. Raymond, eerlijk gezegd was ik ongeveer een jaar geleden in de veronderstelling dat niet ik jou, maar jij mij zou toespreken. Dat ik zou stoppen en jij zou doorgaan. Het is anders gelopen – de burgemeester noemde het al – en dat heeft ook te maken met het probleem om in Soest geschikte woonruimte vinden. Baarn is weliswaar niet ver, een mooie woonplaats weet ik uit ervaring, maar je gaat toch een hele belangrijke grens over. Ik ga even terug in de tijd, een andere grens. Elf jaar ongeveer. René van Hal, toen onze fractievoorzitter, zei tegen ons dat hij geslaagd was in zijn zoektocht: een fractie-assistent, jong van geest en vooral jong van leeftijd. Wij waren toen allemaal tien-elf jaar jonger, maar toch al vijftigers en zestigers in de fractie. Daar kwam Raymond, een rasechte Soester, jong van geest, jong van lijf en leden en ouders wonend in Soest. Opa was raadslid in Soest geweest, kleinzoon was geïnteresseerd in politiek en in een actieve rol daarin en koos doelbewust voor het CDA. Kan je je beter wensen? Raymond, ik weet niet meer wie nerveuzer was bij onze eerste ontmoeting. Jij, omdat je in een groepje ouwe knarren terecht kwam, tenminste vergeleken met jouw leeftijd, of wij die dachten: wat hebben wij nou zo'n jonge enthousiasteling te bieden? Al snel werd duidelijk dat onze gezamenlijke kijk op de wereld, op Soest en onze levenshouding niet aan leeftijd gebonden is. Jij paste bij ons en wij, hopelijk, bij jou. Jij werd raadslid in 2014. Ik werd fractievoorzitter en wij werden collegepartij. Jij was mede architect van het college- en het coalitieakkoord. Je koos

doelbewust voor ruimtelijke ordening als kerndossier en al snel werd duidelijk dat we op jouw kundige oordeel konden bouwen. Niet tegen zijn, omdat je als enig argument hebt: ik vind het gewoon niet mooi. Jij wist wat er wel en niet toe deed in het ruimtelijk domein. Je sprak over allerlei onderwerpen. De burgemeester noemde ze al: de Omgevingsvisie, over lokaal eigenaarschap bij de energieopwekking, de regio Amersfoort, bestemmingsplan Birkstraat 148 en Montgomeryweg 3. Ze gingen de afgelopen acht jaar allemaal door jouw handen en je voerde daarin een rechte en oprechte koers. Ik heb in al die jaren daarmee veel steun van jou ervaren. Dat was soms een woord, soms een blik of een gebaar en in coronatijd een appje. De 40 minuten, je hebt het al genoemd in het filmpje, heeft daar ook aan bijgedragen, dus dat was ook weer een voordeel. Je bereikte door die koers in de raad de afgelopen jaren een van de belangrijkste wensen van een raadslid: dat er naar je geluisterd wordt. Jij deed dat op een aansprekende manier, kort en krachtig met uitnodiging om in gesprek te gaan. Ik zag, dat als jij het woord voerde, de raad luisterde. Zelfs zo dat ik uit betrouwbare bron heb dat een raadslid aangaf: "Ik wachtte vaak tot Raymond had gesproken, want dan kon ik met een gerust hart zeggen: wat de heer Kramer van het CDA zegt en hoe hij het formuleert daar ben ik het geheel mee eens." De afgelopen vier jaar hadden we een andere positie dan daarvoor. We konden als driemanschap misschien wat makkelijker de raadsvergadering in en misschien kwamen we er wat ongemakkelijker uit. Het is net al genoemd: de tweedeling oppositie/coalitie en ik denk dat we daarvan af moeten. Jij hebt daar flink van gebaard, zal ik maar zeggen. Ik kan me voorstellen dat het ook geldt voor nieuwe raadsleden. Daar bedoel ik mee dat jij hebt aangegeven dat ik nog altijd kan sparren met jou over onderwerpen. Dat bedoel ik met: ik kan aanvoelen dat het ook voor nieuwe raadsleden geldt. Misschien een tip voor het inwerkprogramma van de raadsleden: vraag Raymond om te vertellen hoe je als raadslid al die bestemmingsplannen moet beoordelen, hoe je ermee om moet gaan, hoe je er een oordeel over vormt en wat je wel en niet meeneemt in je besluit. Raymond kan het als geen ander en ik kan het weten. Vraag het wel snel, want over een paar weken kun je hem, denk ik, niet meer verleiden met een zienswijze op een bestemmingplan. Raymond, zijn vrouw Anne-Fleur en Boris verwachten een tweede, een broertje of een zusje, en ik denk dat daar vast alle aandacht naar uit zal gaan. Raymond tot slot, ik heb veel van je geleerd en als ik straks wat ga zeggen in de raad over een onderwerp waarop jij het woord voerde zal vast gedacht en misschien wel gezegd worden: "Die Raymond kon het toch echt veel mooier zeggen" en dan moet ik maar bedenken: Raymond heeft de lat, voor ons als raadsleden, hoog gelegd. Raymond, Anne-Fleur en Boris, het ga jullie goed in Soest en later in Baarn.

VOORZITTER: Meneer Kamer.

DE HEER KRAMER (CDA): Lange avond, hè jongens? Gelukkig gaat de burgemeester niet zo meteen vragen of we op vrijdagmiddag door willen gaan, alhoewel ik denk ik wel weet wat de uitkomst van die stemming zou worden, zoals die altijd werd. Laat ik beginnen om te zeggen – meneer Adriani begon er ook al over – dat je vooral moet aankondigen dat je weggaat, want je krijgt daarna alleen maar complimenten en aardige woorden. Dus voor de goed verstaander: jongens, kondig het een keer aan, ga een keer weg en ontvang die mooie woorden. Dank jullie wel beiden. Het is voor mij een periode van elf jaar geweest. Voor sommigen is dat een beperkte periode, maar voor mij is dat een derde van mijn leven. Het waren raadsleden René van Hal, Annet Oostrom, wijlen Gert Nijhoff en natuurlijk Peter Lucas, die mij hier introduceerden in dit gremium. Als je begint kijk je heel erg op tegen dat soort mensen. Zoals het hoort, zou ik eigenlijk willen zeggen. Dat is niet zozeer vanwege het werk wat ze in de raad doen, maar juist ook vanwege het werk en alle liefdadigheid die ze onbezoldigd en zonder dat iemand het weet, buiten de raad doen. Het is vooral daarom dat ik altijd heel trots ben geweest om deel te mogen uitmaken van zo'n groep mensen, van deze groep CDA'ers. De laatste jaren heb ik mogen genieten van mijn samenwerking voornamelijk met Peter en Alex, het driemanschap. Peter, je weet dat sommigen van ons zeggen dat we heel erg verschillen. Ik denk zelf dat het wel meevalt, maar als het zo zou zijn dan is dat de basis voor onze uitstekende samenwerking geweest. Ik ben er echt vreselijk trots op dat jij de komende vier jaren het CDA weer wilt aanvoeren en ik heb er alle vertrouwen in dat je dat goed doet. Weet, ik heb dit vaker tegen je gezegd, dat er hier wat partijen zijn die uit de schoot van het CDA zijn voortgekomen en dat hebben we de afgelopen jaren gelukkig af en toe mogen merken, dus voel je geen eenpitter, kijk om je heen en zoek die samenwerking. Heel erg bedankt. Dan kom ik bij Alex. Dames en heren, over Alex Strengtholt kan ik heel kort zijn: dat is het beste gemeenteraadslid wat Soest nooit heeft gehad. Dat vind ik echt. Alex brengt nuchterheid en gezond verstand en volgens mij is dat iets wat we allemaal af en toe kunnen gebruiken. Dus dank jullie wel, heren. Toen ik elf jaar geleden begon, trof ik een gemeenteraad aan waar de persoonlijke verhoudingen niet al te best waren. Volgens mij, zeg ik voorzichtig, zijn we er wel met elkaar in geslaagd om dat de afgelopen jaren te verbeteren. De eerlijkheid gebiedt ook te zeggen dat ik elf jaar geleden een raad aantrof waar nogal wat cynische mensen onderdeel van uitmaakten. Ik nam mijzelf toen twee dingen voor. Eén: ik zal nooit die persoonlijke verhoudingen

teniet doen. Die zijn heel belangrijk en die mogen mijn werk nooit frustreren. Twee: als ik zelf ooit een cynische oude man zou worden, dan zou ik vertrekken. Dat oud worden is nog niet helemaal gelukt, maar we zijn er bijna, inderdaad, maar u heeft misschien de afgelopen periode aan mij kunnen merken dat ik er een beetje klaar mee was. Dus toen jullie twee weken geleden op verkiezingsdag in spanning zaten heb ik taart gehaald, omdat ik ten eerste vind dat je moet vieren dat de democratie een feest is, een feest wat gevierd moet worden. Ik heb de traditie gestart dat, op elk moment dat wij met zijn allen naar de stembus mogen, u bij mij thuis taart kunt komen eten, want dat feestje moet gevierd worden. De tweede reden was om echt te vieren dat het voor mij erop zat. Laat ik helder zijn, dat ik er klaar mee ben heeft niets te maken met het college. Het geweldige college, Rob. Het heeft ook niets te maken met de collega-raadsleden, de ambtelijke organisatie of onze fantastische griffie. Jullie wil ik allemaal heel erg bedanken, want aan jullie heeft het niet gelegen. Zoiets moet je altijd bij jezelf zoeken en in die zoektocht kwam ik erachter dat het voor mij goed zou zijn om de lokale politiek te verlaten. Het mag bekend zijn, ik ga verhuizen naar Baarn, maar ook al had dat nieuwe huis in Soest gestaan dan was ik er alsnog mee gestopt. Tegelijkertijd moet mij van het hart dat, hoewel het cynisme bij mij –ik denk ook bij onze samenleving – over de politiek toeneemt, ik denk dat de oplossing daarvoor hier ligt. Hier bij ons in de gemeenteraad, want als ik de afgelopen jaren weer eens op een feestje kwam en er werd mij gevraagd: wat is dat nou, raadslid zijn en onderdeel uitmaken van de gemeenteraad? Dan kwam ik altijd uit op: we gaan overall over, maar we gaan eigenlijk nergens over. Ik geloof dat de politiek die dichtst bij de inwoner staat de meest eerlijke politiek is. Ik geloof in een gemeenteraad die opkomt voor alle inwoners, die kan samenwerken als het nodig is en die kan debatteren om de verschillen duidelijk te maken. Dat gevecht tegen het cynisme betekent voor mij de wens voor meer gemeenteraad en daarmee bedoel ik meer bevoegdheden, meer impact, meer echte keuzes, meer debat, meer budget, meer ondersteuning en meer controle. Dus ik blijf jullie volgen, lieve gemeenteraad, ik blijf jullie ambassadeur en ik kijk uit naar de fusie met Baarn.

VOORZITTER: Ik las vandaag al zoiets. Ik werd er gisteren door een collega op aangesproken. Misschien een ontboezeming, maar toen ik hier ooit begon had ik nog geen huis en mijn collega in Baarn ook niet, dus ik stelde voor: er is een Baarnse- en een Soester vleugel aan het paleis. Een kleine grenscorrectie had dat probleem opgelost, maar hij zag er niks in. Ik geloof niet dat hij van mening is veranderd en bovendien is het paleis verkocht, maar dat allemaal geheel ter zijde. De laatste in de reeks, de CU-SGP. Mirjam Roose-Verdam, zeg ik altijd. Wat kon jij het mij moeilijk maken. Je nam geen genoegen met een inspanningsverplichting van mijn kant. Smart moest het integraal veiligheidsplan zijn en mensenhandel – we zagen het op het filmpje– daar moest ik vooral hard mee aan de slag. Mirjam, met vier kinderen en tal van andere activiteiten kan jij het niet meer combineren en ik heb daar veel respect voor. Ik sprak net Sietske toe hoe mooi het is dat jij samen met Margriet die gender-balans hier goed hebt gebracht, maar ik wil het vooral hebben over hoe positief en scherp jouw bijdrages waren. Ik kan je toezeggen, dat is een harde toezegging, dat we de mensenhandel echt nooit zullen vergeten. Het staat op de agenda bij ons in Soest, in het basisteam van de politie in het Eemdal en veel breder in de eenheid. Jij hebt de druppel op de steen gelegd, de druppel die de steen uitholt, je hebt de druppel tot stroom gebracht en jouw ongeduld heeft ons opgejut. Overigens niet alleen omdat jij ons hebt opgejut, maar vooral omdat je gelijk hebt. Het valt in het domein Veiligheid niet altijd mee om keuzes te maken en het is ontzettend mooi dat juist jij dit onderwerp naar voren heb gebracht over niets ontziende criminelen die mensen, ook in onze samenleving, vaak buiten het zicht, maar misschien ook wel in het zicht uitbuiten. Daar moeten we echt de ogen voor openen. Het is jouw thema en ik weet dat je daar nog mee verder gaat en dat vind ik heel mooi. We gaan elkaar ongetwijfeld op dit onderwerp nog treffen, maar ik wil je graag bedanken voor jouw inbreng op dit onderwerp, Margriet, jij wil vast nog wat zeggen.

MEVROUW ROOSE (CU-SGP): Lieve Mirjam, 'laat liever het recht stromen als water en gerechtigheid als een altijd voortvloeiende beek.' Dat komt uit de bijbel uit Amos 5 vers 24 en daaronder schreef jij: 'God heeft passie voor gerechtigheid. Het staat hoog op zijn agenda. Er is zoveel onrecht om ons heen. Ons samen inzetten om daar wat aan te doen, dat heeft mijn hart.' Dat is de tekst die je voor jezelf uitzocht om jezelf te introduceren als onze nummer vijf op de lijst. Toen ik de tekst vandaag nog eens las, dacht ik: dit heeft jou de afgelopen vier jaar gedreven als raadslid. Een betrokken hart voor kwetsbaren, bewogen met de medemens. Vandaag nemen we als raad en fractie afscheid van jou en dat is jammer. Vier jaar geleden werd je, in eerste instantie, beëdigd als fractie-assistent, maar toen wede coalitieonderhandelingen begonnen moesten wij als fractie gaan nadenken. Een verschuiving van plekken moest er plaatsvinden en na de sprong in het diepe, zoals wij het alle drie noemden, kwam je naast mij als gemeenteraadslid. Twee nieuwkomers met een positieve mind om ons te gaan inzetten voor ons mooie Soest en Soesterberg. Maurits had jou aan het begin het advies gegeven, zo vertelde je mij: "Wees een OEN. Open, eerlijk en nieuwsgierig. Sta open voor de ander, wees eerlijk in hetgeen je duidelijk wil

maken en ben oprecht nieuwsgierig naar de ander." Dat was een goed advies voor ons beiden. De onderwerpen die jou na aan het hart lagen, daar heb je veel tijd en energie ingestoken. Uren bracht je door in de raadskamer, want dat was voor jou een rustige plek om te werken. Alles tot in de puntjes te weten willen komen. Dat was voor mij soms wel lastig, want ik ben meer van de grote lijnen. Soms lekker eigenwijs, maar dat bracht ons als fractie verder. Het waren mooie, oprechte gesprekken. Opkomen voor onrecht kwam duidelijk naar voren in je betoog over het scheiden van mensenhandel en prostitutiebeleid. Jij hebt dit duidelijk op de agenda gezet in Soest, zoals Rob dat ook al vertelde, en als het goed is komt er dit jaar duidelijk beleid. Helaas maak je het eindresultaat niet meer mee, maar je blijft op deze onderwerpen meedenken in de fractie en daar zijn we super blij mee. De tentoonstelling Open Je Ogen van Co Menshais nog niet in Soest geweest, maar als hij komt, gaan we jou daar zeker bij betrekken als fractie. Vanavond zitten we voor het eerst weer eens naast elkaar en dat is er de afgelopen twee jaar weinig van gekomen. Helaas werden we door corona gedwongen om te vergaderen met Zoom of Teams en dit was voor jou soms best een uitdaging om de rust te vinden in huis en dan ook nog internet. Goede herinneringen heb ik aan de avonden dat we samen zaten te Zoomen bij mij thuis. Overleggen tijdens een vergadering over de app is toch wat lastiger dan gewoon als we samen zitten. Twee weken geleden waren we samen voor het laatst aan het flyeren en toen gaf je aan dat je het wel jammer vond om te stoppen, maar dat het het beste is voor jou en je gezin, want al die avonden weg ging je opbreken en is een van de belangrijkste redenen waarom je gaat stoppen. Gelukkig blijf je verbonden aan ons als fractie en blijf je meedenken. Ook jullie oudste dochter heeft zich van haar beste kant laten zien en wie weet wordt zij straks, over vier jaar, de jongste kandidaat op de lijst. Mirjam, ik heb de afgelopen vier jaar genoten van onze samenwerking en ga je missen. Wij gaan je missen. Voor jou staan er nieuwe uitdagingen te wachten en daar wensen we je als fractie veel succes mee. Een mooie tekst die daar als afsluiting bij past, is een tekst uit The Message, Mattëus 6 vers 33: 'Houd je niet bezig met alles wat je wilt ontvangen, zodat je je kunt richten op wat God je wil geven. Dompel je onder in het leven dat gebaseerd is op Gods realiteit, Gods initiatief en Gods voorzienigheid.' Dank je wel.

VOORZITTER: Mevrouw Roose-Verdam, u heeft dat woord. Bedankt Rob en Margriet voor de mooie woorden. Beste voorzitter, collega's en luisteraars, een van de eerste lessen die ik leerde als raadslid was dat je altijd een woordje klaar moet hebben. Wat heb ik lopen stuntelen en stotteren die allereerste keer dat het hier over de regionale energiestrategie ging, maar gelukkig vele keren daarna en ook nu een paar voorbereide woorden. Ik ga het hier missen. Er liggen vier mooie jaren achter me. Nu afscheid nemen voelt dubbel. Het avontuur begon voor mij in december 2017 toen Harrie Dijkhuizen me uitnodigde voor een kop koffie en de interesse was gewekt. Vervolgens was het plan om als fractie-assistent achter de rugen van doorgewinterde raadsleden de kunst af te kijken. Dat liep anders. Na een krappe drie maanden startte ik als gemeenteraadslid. Ik vond het een voorrecht om me op deze manier te mogen gaan inzetten voor de prachtige dorpen en haar inwoners. Met een enorme steile leercurve ben ik de afgelopen vier jaar ingewerkt in het ambacht raadslid. Ambacht, zo noemde onze voorzitter dat tijdens onze kennismaking en daar ben ik het van harte mee eens. Ambachtslieden leveren maatwerk. Ze werken met passie en streven naar perfectie van hun werk. Vakbeheersing, niet alleen uit boeken, maar juist ook in de praktijk. Ik kan zeker niet zeggen dat ik het ambacht volledig beheers. Dat vergt echt veel tijd en dat is dan ook precies de reden dat het dubbel voelt voor mij. De tijd en ook de tijdstippen gingen knellen in combinatie met mijn gezin. Wat ik heb kunnen doen, deed ik met veel plezier. Ik gaf het al aan in het filmpje: ik vond het mooi om Soest van binnenuit te hebben mogen leren kennen en mijn steentje bij te dragen. Trots en dankbaar ben ik vooral op het feit dat er dit jaar – het is al genoemd – een beleidsaanpak komt tegen mensenhandel in Soest. Jullie hebben gemerkt dat ik zeer strijdbaar ben op dit thema en vanaf de zijlijn zal ik het dan ook zeker blijven volgen. Waar ik echt van kon genieten is de diversiteit aan mensen in dit huis. Zo balen dat we een groot deel achter een schermje moesten doorbrengen en het persoonlijk contact minder werd. Gelukkig breekt er, wat dat betreft, een andere tijd aan. Raadsuitjes kunnen bijvoorbeeld weer, zoals die aan het begin van deze raadsperiode plaatsvonden en dat was echt mooi. Zowel om Soest op een unieke manier te leren kennen, als ook de collega's. Het leverde naast input ook onvergetelijk hilarische momenten op. Weten jullie nog? Allemaal in zo'n gek pakje achter de schermen bij Keune, zeker heerlijke team-building. Dat wens ik de nieuwe raad van harte toe. Dat het mag werken als een team, één team voor Soest. Ik moet denken aan wat Gert-Jan Segers eens zei. Het kan ingewikkeld zijn om op een goede manier met elkaar politiek samen te werken en zijn les was: "Houdt altijd oogcontact." Gelukkig hoeft dat niet meer via een schermje, dus zie elkaar. Zie elkaar echt. De mens achter de overtuiging. De mens achter het politieke standpunt in het belang van het beste voor Soest en haar inwoners. Tenslotte bedankt. Ik bedank Rob voor zijn bezielende leiding aan deze club; Harrie, die me de politiek binnen loodste; Margriet, met wie ik alle hoofdlijnen en details besprak; de griffie voor de fijne ondersteuning; alle fractiegenoten en collega's voor het sparren en samenwerken en 'last but not least' mijn man Maurits voor zijn steun

en de vele avonden dat hij in zijn eentje vier kinderen naar bed bracht. Als laatste bid ik de nieuwe raadsleden en het college van harte Gods zegen toe bij dit mooie ambacht in deze nieuwe raadsperiode. Het ga jullie goed. Bedankt.

VOORZITTER: Dames en heren, vier jaar, ze zitten erop. We hebben mooie woorden gewisseld en mooie overtuigingen gehoord. Het is goed om hier en daar naar al die woorden terug te luisteren, vooral van de raadsleden die afscheid genomen hebben en raad geven aan de raadsleden. Ik vond het mooi en ik heb genoten van al die bijdrages en ik denk jullie met elkaar ook allemaal. Ik ga zo de vergadering sluiten en nadat ik dat gedaan heb –als jullie dan nog even willen blijven zitten – kan ik op een mooie manier de huisjes uitdelen. Jullie mogen allemaal een bloem pakken, zoals je weet. Je mag daarna ook nog een borrel pakken, trouwens. U kiest de volgorde zelf uit. Als je het huisje wat je van mij krijgt niet mooi vindt, dan is het een goed moment om je nog eens met elkaar te verdiepen om te kijken of je een ander kan overtuigen om huisjes te ruilen. Ik kijk daar al naar uit. Je hebt altijd van die voetbalplaatjes die je spaart en dit kan je natuurlijk ook met elkaar doen. Neem het als een mooie herinnering aan het feit dat wij allemaal vanuit onze eigen huisjes in de afgelopen jaren digitaal ons raadswerk hebben moeten doen. Het symboliseert ook dat en ik wens u al het beste. Ik wil jullie bedanken namens de inwoners van Soest voor alle bijdrages die jullie hebben geleverd en de offers die je privé heb gebracht om deze gemeente verder te helpen. Dank jullie wel. Het ga jullie allen goed. Ik kan niet overal overheen klimmen. Ik zou zeggen: jongens, pak een bloem en de borrel staat klaar. Dank jullie allemaal en voor een deel, tot morgen.